

Інформація про врахування зауважень та пропозицій громадян і організацій до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Національний план дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року»

Інформація про зміст питання проекту акта, автора пропозицій/ зауважень та відмітка про врахування з відповідним обґрунтуванням

Суть зауваження	Положення спірної частини проекту акта (у разі потреби)	Відмітка про врахування (враховано, враховано частково, не враховано). Спосіб врахування та аргументи розробника щодо відхилення зауважень
ДП «Гарантований покупець»		
<p>До таблиці «Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики»: 1. У пункті 1 в стовбці «Відповідальні за виконання» після слів «ПрАТ «НЕК «Укренерго» слова «(за згодою)» - вилучити, оскільки функція надання пропозицій Міністерству енергетики України щодо розміру річних квот підтримки оператором системи передачі визначена ст.9-3 Закону України «Про альтернативні джерела енергії».</p> <p>2. У пункті 1 у стовбці «Строк виконання» слова «до 1 листопада» замінити на слова та цифри «до 31 жовтня (Міненерго)» та «до 15 вересня (Держенергоефективності, ПрАТ «ДП «НЕК «Укренерго»)», оскільки зазначені терміни визначені Порядком проведення аукціонів з розподілу квот підтримки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. №1175.</p>	<p>Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p> <p>Пункту 1 «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Строк виконання: щороку до 1 листопада</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою)</p>	<p>Частково враховано</p> <p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Міненерго до Кабінету Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Строк виконання: щороку до 31 жовтня, Відповідальні за виконання: Міненерго</p>

		Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго»»
У пункті 2 в стовбці «Відповідальні за виконання» після слів «ДП «Гарантований покупець» та ДП «Прозорро.Продажі» слова «(за згодою)» - вилучити, оскільки повноваження для таких підприємств визначені нормативно-правовими документами.	Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики Пункту 2 «Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» Відповідальні за виконання: Міненерго ДП «Гарантований покупець» (за згодою) ДП «Прозорро.Продажі» (за згодою)	Враховано Пункт 2 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» Відповідальні за виконання: Міненерго ДП «Гарантований покупець» ДП «Прозорро.Продажі» Строк виконання: 2023-2029 роки
У пункті 6 в стовбці «Відповідальні за виконання» доповнити аббревіатурою «НКРЕКП (за згодою)» оскільки Регулятор має бути залучений до взаємодії державних органів у системі видачі гарантій походження як орган, що здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль на енергетичних ринках з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, а також європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.	Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики Пункту 6 «Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту нормативно-правового акту щодо порядку видачі, використання та припинення дії гарантії походження електроенергії з відновлюваних джерел енергії» Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК «Укренерго» (за згодою)	Враховано Пункт 2 Цілі 4 викладено у такій редакції: Пункту 6 «Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту нормативно-правового акту щодо порядку видачі, використання та припинення дії гарантії походження електроенергії з відновлюваних джерел енергії» Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності НКРЕКП (за згодою) ПрАТ «НЕК «Укренерго» (за згодою)
Доповнити таблицю Цілі 4 новими пунктами, а саме: ■ «Здійснення заходів з підписання угоди з ЄС про взаємне визнання гарантій походження»;	Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики	Частково враховано. Ціль 4 доповнено таким пунктом: «Здійснення заходів з підписання угоди з ЄС про взаємне визнання гарантій походження» Відповідальні за виконання: Міненерго

<ul style="list-style-type: none"> ■ «Розроблення та впровадження нових схем підтримки розвитку ВДЕ та залучення інвестицій, використовуючи позитивний досвід європейських країн.»; ■ «Створення освітніх програм та навчального/ігрового/розважального відео-контенту з популяризації розвитку ВДЕ у загальних цілях з декарбонізації, екології та зміни клімату.» 		<p style="text-align: right;">Держенергоефективності МЗС НКРЕКП (за згодою) ДП «Гарантований покупець» (за згодою) ПрАТ «НЕК «Укренерго» (за згодою) Строк виконання: 2024 рік</p> <p>Включення заходів щодо розроблення та впровадження нових схем підтримки, а також створення освітніх програм та навчального/ігрового/розважального не враховано, оскільки зазначені заходи вже включені в Ціль 4 Плану заходів проекту НПДВЕ 2030.</p>
<p>Доповнити таблицю Цілі 4 новими пунктами, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ «Здійснення заходів з підписання угоди з ЄС про взаємне визнання гарантій походження»; ■ «Розроблення та впровадження нових схем підтримки розвитку ВДЕ та залучення інвестицій, використовуючи позитивний досвід європейських країн.»; ■ «Створення освітніх програм та навчального/ігрового/розважального відео-контенту з популяризації розвитку ВДЕ у загальних цілях з декарбонізації, екології та зміни клімату.» 	<p>Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Частково враховано. Ціль 4 доповнено таким пунктом: «Здійснення заходів з підписання угоди з ЄС про взаємне визнання гарантій походження Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності МЗС НКРЕКП (за згодою) ДП «Гарантований покупець» (за згодою) ПрАТ «НЕК «Укренерго» (за згодою) Строк виконання: 2024 рік</p> <p>Включення заходів щодо розроблення та впровадження нових схем підтримки, а також створення освітніх програм та навчального/ігрового/розважального не враховано, оскільки зазначені заходи вже включені в Ціль 4 Плану заходів проекту НПДВЕ 2030.</p>

Німецько-Українська промислово-торговельна палата (АНК Ukraine)

<p>Зазначена ціль не є актуально з декількох причин: 1) ціль застаріла та була оновлена положенням Директиви (ЄС) 2018/2001 про сприяння використанню енергії з відновлювальних джерел від 11 грудня 2018 року, якою встановлено ціль не менше 32%. Але ЄК (Європейська Комісія) вже запропонувала підвищення цілі до 40% в рамках перегляду Директиви (ЄС) 2018/2001 (RED II). Варто також зазначити, що згадані цілі – загальноєвропейські, тому не обов'язково передбачають встановлення ідентичних індикаторів на національному рівні в Україні. 2) Україна не зобов'язана впроваджувати положення ані інформаційного повідомлення ЄК, ані ціль для Європейського Союзу, передбачену Директивою (ЄС) 2018/2001. Для України така ціль встановлюватиметься на рівні Енергетичного Співтовариства відповідно до Директиви (ЄС) 2018/2001 адаптованої рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року.</p>	<p>Перший абзац на ст. 4 Вступу: "В інформаційному повідомленні Європейської Комісії від 22 січня 2014 року під назвою «Рамкова кліматична та енергетична політика на період з 2020 до 2030 року» було встановлено основні положення майбутньої енергетичної та кліматичної політики Союзу та викладено принципи взаєморозуміння щодо розробки таких політик після 2020 року. Комісія запропонувала встановити мету на 2030 рік щодо частки споживання енергії з відновлюваних джерел на рівні не менше 27%. Ця пропозиція була схвалена Європейською радою у її висновках від 23 та 24 жовтня 2014 року".</p>	<p>Частково враховано. Перший абзац на ст. 4 Вступу викладено у такій редакції: «Директивою ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел» встановлено ціль для Європейського Союзу до 2030 року на рівні 32 % частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії. Наразі Європейською Комісією зважаючи на наслідки російської агресії розглядається питання підвищення зазначеної цілі до 45%.»</p> <p>Цілі Проекту НПДВЕ 2030 в розмірі 27% енергії з відновлюваних джерел енергії в кінцевому енергоспоживанні погоджено з Міненерго, а також було узгоджено на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Регулювання видачі гарантій походження електроенергії зараз обговорюється з метою запуску процесу видачі гарантій походження в Україні. Але враховуючи практику країн ЄС, гарантії походження реалізуються на окремих електронних платформах окремо від ринку</p>	<p>Четвертий абзац на ст. 9 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»: «Крім того, запровадження системи видачі гарантій походження дозволить збільшити вартість електроенергії з альтернативних джерел енергії та відповідно зменшити обсяг витрат</p>	<p>Враховано: Абзац 4 на ст. 9 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції: «Крім того, запровадження гарантій походження дозволить збільшити попит на електроенергію з альтернативних</p>

<p>електричної енергії та вартість гарантій не входить у фактичну вартість або ціну електричної енергії. Крім того, твердження про вплив гарантій походження на вартість електроенергії з ВДЕ може призвести до хибних висновків про високу вартість електроенергії із ВДЕ, що не відповідає дійсності.</p> <p>Гарантії походження корисні для розвитку нової генерації без системи підтримки та для споживачів, які зацікавлені в отриманні інформації щодо походження електричної енергії. У той же час варто врахувати в системі гарантій походження особливості використання гарантій для виробників за «зеленим» тарифом та гарантій походження для проектів ВДЕ без «зелених» тарифів та аукціонів. Зокрема, гарантії погодження за електричну енергію по «зеленому» тарифу повинні надаватись споживачам за окремою процедурою, щоб не призводити до зниження вартості гарантій походження для виробників ВДЕ без «зеленого» тарифу.</p>	<p>гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел (різниці між «зеленим» тарифом або аукціонною та ринковою ціною). Відповідно це вплине на розміри тарифу на послуги з передачі електроенергії у бік зменшення та позитивно відобразиться на вартості електричної енергії для усіх споживачів».</p>	<p>джерел енергії, дохід виробників енергії з відновлюваних джерел енергії, які продають електроенергію на ринку, за рахунок реалізації гарантій походження та зменшити обсяг витрат гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел (за рахунок отримання коштів за реалізацію гарантій походження на обсяг електроенергії, яка реалізується за «зеленим» тарифом або аукціонною ціною).»</p>
<p>Пропонуємо деталізувати опис застосування механізму Corporate PPA.</p> <p>Зокрема, Corporate PPA в інших країнах поділяються на: - фізичні PPA, як прямий договір між виробником та споживачем та укладаються за умови, що споживач стає учасником ринку електричної енергії, та - віртуальні або фінансові, коли споживач не стає</p>	<p>Абзаци на ст. 9-10 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»: «Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) – договорів купівлі-продажу електричної енергії, відповідно до яких покупцем електричної є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця. Світовий ринок Corporate PPA's за останні декілька років суттєво</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзаци на ст. 9-10 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції та доповнено новим абзацом: «Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) різних типів, у тому числі фізичних (physical corporate PPA), «з рукавом» (“sleeved” PPA) та віртуальних</p>

<p>учасником ринку та лише оплачує різницю в ціні та отримує гарантії походження.</p> <p>Тому важливо більш детально визначити різні види таких договорів та подальші можливості щодо їх регулювання в українському законодавстві</p>	<p>зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPA's на загальну потужність 19,5 ГВт.</p> <p>Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу та споживачів».</p>	<p>(virtual/synthetic PPA). Покупцем електроенергії відповідно до таких договорів є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця. Світовий ринок Corporate PPA's за останні декілька років суттєво зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPA's на загальну потужність 19,5 ГВт.</p> <p>Українські виробники альтернативної енергії можуть бути зацікавленими у переході від продажу електроенергії за «зеленим» тарифом на її експорт за прямими договорами та з гарантією походження. Тому вимоги щодо регулювання cPPA повинні бути гармонізовані з вимогами щодо cPPA в ЄС та вимогами щодо їх фінансової та банківської привабливості (bankability).</p> <p>Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу».</p>
<p>Використання поняття «зелений» водень не відповідає європейським практикам. В документах стратегічного планування ЄС, зокрема у Водневій стратегії ЄС, застосовується поняття відновлювального водню ('renewable hydrogen'). За Угодою про асоціацію, Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати Директиву Європейського Парламенту і Ради 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС. Однак наприкінці 2021 року були</p>	<p>підрозділ «Зелений» водень» (ст. 22)</p>	<p>Враховано</p> <p>Назву підрозділу «Зелений» водень» (ст. 22) викладено у такій редакції «Відновлюваний водень».</p> <p>Слова в тексті проекту НПДВЕ 2030 ««зелений» водень» замінено словами «відновлюваний водень» у відповідних відмінках.</p>

<p>опубліковані пропозиції Європейської Комісії для перегляду Директиви 2009/73/ЄС та Регламенту №715/2009 з метою переходу від природного газу до відновлюваних та низьковуглецевих газів, зокрема біометану та водню. В пропозиціях Європейської Комісії для перегляду Директиви 2009/73/ЄС використовується термін «відновлюваний водень» замість «зеленого» водню. В цілях приведення термінів у Національному плані у відповідність до Директив ЄС пропонується використання терміну «відновлюваний водень».</p>		
<p>Необхідно конкретизувати, що мається під «поточним» зеленим тарифом, а саме навести конкретні тарифи.</p> <p>Також, таке формулювання дає розуміння, що потенційно вже встановлений зелений тариф може бути знову змінений і тому негативно впливає на інвестиційний клімат.</p>	<p>Четвертий абзац підрозділу «Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами)» (ст. 15): «Подальше стале збільшення кількості сонячних електростанцій приватних домогосподарств за поточної моделі «зеленого» тарифу вбачається складно реалізувати через обмежені ресурси тарифу на послуги з передачі електричної енергії. Крім того, існуюча модель «зеленого» тарифу не дозволяє досягти ключової цілі стимулювання розвитку відновлюваної генерації споживачам.»</p>	<p>Враховано</p> <p>Четвертий абзац підрозділу «Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами)» (ст. 15) викладено у такій редакції: «Подальше стале збільшення кількості сонячних електростанцій приватних домогосподарств за моделі «зеленого» тарифу, визначеного Законом України “Про альтернативні джерел енергії”, вбачається складно реалізувати через обмежені ресурси тарифу на послуги з передачі електричної енергії. Крім того, існуюча модель «зеленого» тарифу не дозволяє досягти ключової цілі стимулювання розвитку відновлюваної генерації споживачам.»</p>
<p>Пропонуємо деталізувати поняття «віртуальні агрегатори».</p>	<p>Сьомий абзац підрозділу «Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами) (ст. 15): «Ще одним важливим учасником ринку мають стати віртуальні агрегатори, які є посередниками</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац сьомий підрозділу «Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами) на ст. 15 викладено у новій редакції та доповнено новим</p>

	<p>між малими гравцями та ринком та дозволяють споживачам, які не мають ресурсів, кваліфікації, технічної та адміністративної компетенції для участі у електроенергетичних ринках продавати свої керовані навантаження та електроенергію, яку вони генерують та/або накопичують у засобах накопичення.»</p>	<p>абзацом: «Важливим учасником ринку мають стати енергетичні кооперативи, які є об'єднаннями громадян, підприємств та організацій для реалізація різноманітних локальних проектів у сфері відновлювальної енергетики, та інші агрегатори, які спрямовують свої зусилля на децентралізоване, екологічне і незалежне від компаній та концернів, виробництво енергії.</p> <p>Ще одним важливим учасником ринку мають стати віртуальні агрегатори, які на договірній основі об'єднуюватимуть малих виробників відновлюваної енергії в великі вертуальні об'єкти відновлюваної енергетики без їх фізичного об'єднання та стануть посередниками між малими гравцями та ринком, що дозволить споживачам, які не мають ресурсів, кваліфікації, технічної та адміністративної компетенції для участі у електроенергетичних ринках продавати свої керовані навантаження та електроенергію, яку вони генерують та/або накопичують у засобах накопичення.»</p>
<p>Пропонується уточнити, що відновлювана енергетика має негативний імідж саме в інвестиційному полі.</p> <p>Не зрозуміло, що саме пов'язано зі структурою власності, вважаємо потрібним деталізувати.</p> <p>Також, пропонується додати, що навпаки в Україні в громадському середовищі досить високий рівень еко-свідомості, тому за умови ефективної інвестиційної політики, відновлювана</p>	<p>Перший абзац підрозділу «Популяризація переваг використання відновлюваних джерел енергії»:</p> <p>«На сьогодні відновлювана енергетика в Україні має негативний імідж, пов'язаний з її вартістю, структурою власності тощо»</p>	<p>Враховано</p> <p>Перший абзац підрозділу «Популяризація переваг використання відновлюваних джерел енергії» викладено у такій:</p> <p>«На сьогодні відновлювана енергетика в Україні має негативний імідж в інвестиційному колі, пов'язаний з її вартістю, структурою власності тощо».</p>

енергетика має передумови для швидкого зростання.		
<p>Пропонується привести дані встановленої потужності до актуальних, згідно даних НЕК «Укренерго» https://ua.energy/vstanovlena-potuzhnist-energosityemy-ukrayiny</p>	<p>Показники встановленої потужності станом на 2021 рік додатку № 5 проекту НПДВЕ 2030.</p>	<p>Враховано. Показники додатку 5 проекту НПДВЕ 2030 оновлено відповідно до офіційних даних НКРЕКП щодо потужностей об'єктів відновлюваної енергетики, які працюють за «зеленим» тарифом, а також інформації операторів системи розподілу щодо роботи сонячних електростанцій приватних домогосподарств.</p>
<p>Переглянути таблицю «Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики», а саме: 1) привести запропоновані у таблиці заходи у відповідність до вимог законодавства, або виключити (наприклад, таблиця містить захід «1. Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки». Однак він не в повній мірі відповідає ч. 5 ст. 93 Закону України «Про альтернативні джерела енергії», згідно з якою Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі,</p>	<p>Пункт 1. Плану заходів Цілі 4 Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки</p> <p style="text-align: center;">Відповідальні за виконання Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 1 листопада»</p>	<p>Враховано частково. Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня. Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p style="text-align: right;">Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності</p>

щороку, не пізніше 1 грудня, встановлює річну квоту підтримки та графік проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативні прогнозні показники річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Пропозиції щодо розміру річних квот підтримки готуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та оператором системи передачі з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, стану реалізації проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.);

2) доповнити заходи що стосуються розробки нормативно-правових актів основними положеннями, що мають містити такі акти.

3) переглянути передбачені в таблиці заходи на предмет їх чіткості та ефективності для розвитку відновлюваної енергетики.

4) зафіксувати чіткі завдання за відповідальними органами.

ПрАТ «НЕК» Укренерго»

Строк виконання:
щороку до 31 жовтня

<p>реалізація пункту 23 Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики потребує залучення Міністерства освіти та науки України.</p>	<p>пункт 23 Цілі 4 Плану заходів проекту НПДВЕ 2030 «Популяризація, в першу чергу серед широких верств населення, переваг розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива в Україні»</p> <p>Відповідальні за виконання: Держенергоефективності Міненерго Мінрегіон Облдержадміністрації Органи місцевого самоврядування (за згодою)</p>	<p>Враховано Пункт 23 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Популяризація, в першу чергу серед широких верств населення, переваг розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива в Україні»</p> <p>Відповідальні за виконання: Держенергоефективності Міненерго Мінрегіон МОН Облдержадміністрації Органи місцевого самоврядування (за згодою)</p>
---	---	--

<p>Зазначена ціль не є актуально з декількох причин: 1) ціль застаріла та була оновлена положенням Директиви (ЄС) 2018/2001 про сприяння використанню енергії з відновлювальних джерел від 11 грудня 2018 року, якою встановлено ціль не менше 32%. Але ЄК (Європейська Комісія) вже запропонувала підвищення цілі до 40% в рамках перегляду Директиви (ЄС) 2018/2001 (RED II). Варто також зазначити, що згадані цілі – загальноєвропейські, тому не обов'язково передбачають встановлення ідентичних індикаторів на національному рівні в Україні. 2) Україна не зобов'язана впроваджувати положення ані інформаційного повідомлення ЄК, ані ціль для Європейського Союзу,</p>	<p>Перший абзац на ст. 4 Вступу: "В інформаційному повідомленні Європейської Комісії від 22 січня 2014 року під назвою «Рамкова кліматична та енергетична політика на період з 2020 до 2030 року» було встановлено основні положення майбутньої енергетичної та кліматичної політики Союзу та викладено принципи взаєморозуміння щодо розробки таких політик після 2020 року. Комісія запропонувала встановити мету на 2030 рік щодо частки споживання енергії з відновлюваних джерел на рівні не менше 27%. Ця пропозиція була схвалена Європейською радою у її висновках від 23 та 24 жовтня 2014 року".</p>	<p>Частково враховано. Перший абзац на ст. 4 Вступу викладено у такій редакції: «Директивою ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел» встановлено ціль для Європейського Союзу до 2030 року на рівні 32 % частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії. Наразі Європейською Комісією зважаючи на наслідки російської агресії розглядається питання підвищення зазначеної цілі до 45 %.»</p> <p>Цілі Проекту НПДВЕ 2030 в розмірі 27% енергії з відновлюваних джерел енергії в кінцевому енергоспоживанні погоджено з Міненерго, а також було узгоджено на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030.</p>
--	--	--

<p>передбачену Директивою (ЄС) 2018/2001. Для України така ціль встановлюватиметься на рівні Енергетичного Співтовариства відповідно до Директиви (ЄС) 2018/2001 адаптованої рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року.</p>		
<p>Плани збільшення потужності сонячної генерації мають враховувати плани розвитку потенціалу відновлювального водню в Україні. У документі згадується 10 ГВт виробничих потужностей до 2030 року для виробництва відновлювального водню, але не враховується наявний та прогнозований обсяги сонячної та вітрової генерації. Так, лише для виробництва 738 тис. тонн відновлювального водню (відповідає 8 ГВт потужностей електролізу) потребуватиме близько 17 ГВт СЕС. Пропонуємо переглянути цілі щодо СЕС з урахуванням виробництва відновлюваного водню.</p>	<p>Останній абзац підрозділу «Сонячна енергетика» (ст. 11): «Планується, що виробництво електричної енергії з енергії сонячного випромінювання може бути збільшено до 10,5 ТВт*год у 2030 році (загальною потужністю близько 10 ГВт, з яких 7 ГВт промислових виробників та 3 ГВт споживачів)».</p>	<p>Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року, а також необхідні заходи для реалізації.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Плани збільшення потужності вітрової генерації мають враховувати плани розвитку потенціалу відновлювального водню в Україні. У документі згадується 10 ГВт виробничих потужностей до 2030 року для виробництва відновлювального водню, але не враховується наявний та прогнозований обсяги сонячної та</p>	<p>Останній абзац підрозділу «Вітроенергетика» (на ст.12): «На основі досвіду більшості європейських країн з впровадження вітроелектростанцій в Україні може бути збільшено виробництво електроенергії шляхом використання більш потужних вітрогенераторів та введення в експлуатацію нових потужностей наземних вітрових електростанцій до 15,3</p>	<p>Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації.</p>

<p>вітрової генерації. Так, лише для виробництва 738 тис. тонн відновлювального водню (відповідає 8 ГВт потужностей електролізу) потребуватиме близько 8,324 ГВт ВЕС. Пропонуємо переглянути цілі щодо ВЕС з урахуванням виробництва відновлюваного водню.</p>	<p>ТВт*год у 2030 році (загальною потужністю 4,7 ГВт).</p> <p>Виробництво електроенергії офшорними вітровими електростанціями прогнозується на рівні до 1 ТВт*год у 2030 році (загальна потужність 300 МВт)».</p>	<p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Мініенерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Переглянути таблицю «Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики», а саме:</p> <p>1) привести запропоновані у таблиці заходи у відповідність до вимог законодавства, або виключити (наприклад, таблиця містить захід «1. Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки». Однак він не в повній мірі відповідає ч. 5 ст. 93 Закону України «Про альтернативні джерела енергії», згідно з якою Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, щороку, не пізніше 1 грудня, встановлює річну квоту підтримки та графік</p>	<p>Пункт 1. Плану заходів Цілі 4 Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p> <p>«Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки</p> <p>Відповідальні за виконання Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 1 листопада»</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» () Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p>

проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативні прогнозні показники річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Пропозиції щодо розміру річних квот підтримки готуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та оператором системи передачі з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, стану реалізації проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.);

2) доповнити заходи що стосуються розробки нормативно-правових актів основними положеннями, що мають містити такі акти.

3) переглянути передбачені в таблиці заходи на предмет їх чіткості та ефективності для розвитку відновлюваної енергетики.

4) зафіксувати чіткі завдання за відповідальними органами.

<p>Україна повинна імплементувати Директиву (ЄС) 2018/2001 адаптовану рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року до 31 грудня 2022 року.</p> <p>Пропонуємо врахувати вимоги нової директиви у розробці заходів з розвитку генерації з ВДЕ, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтегрувати загальні вимоги до схем підтримки для ВДЕ, які слугуватимуть принципами при подальшому нормопроектванні (статті 4, 5 Директиви (ЄС) 2018/2001); - Національний план може використовуватись для публікації та оновлення довгострокового графіку з очікуваним розподілом державної підтримки генерації з ВДЕ, включаючи орієнтовний термін і частоту тендерних процедур, очікувану потужність і бюджет, а також очікувані прийнятні технології. Такий графік має оновлюватися на щорічній основі або, за необхідності, відображати останні зміни на ринку або очікуваний розподіл підтримки державної (пункт 3 статті 6 Директиви (ЄС) 2018/2001); <p>Визначити чіткий перелік дій, необхідних для розвитку кожного із сегментів відновлюваної енергетики, що передбачені в такому Національному плані дій.</p> <p>1. Пропонується уникати в Національному плані дій декларативних</p>	<p>Пропозиції до Плану заходів Цілі 4 Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Не враховано</p> <p>План заходів містить пункти щодо розробки нових схем підтримки сфери відновлюваної енергетики, які ґрунтуються на принципах, зазначених у Директиві (ЄС) 2018/2001, адаптованих рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії на ринкових засадах; - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів та приватних домогосподарств; - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії на ринкових засадах без державної підтримки (Corporate PPA's); - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про теплопостачання» та інших законодавчих актів щодо впровадження конкуренції в системах централізованого теплопостачання;
--	--	---

<p>формувань, що не встановлюють чітких вимог до таких дій, наприклад, «створення сприятливих умов», «розширення міжнародного співробітництва», «популяризація», оскільки це значно знижує ефективність документу.</p> <p>2. Пропонується зазначити чіткі кроки по досягненню встановлених короткострокових цілей.</p> <p>3. Згідно Енергетичної стратегії «Частка прямих інвестицій з державного бюджету України у розвиток енергетичної інфраструктури не має перевищувати 5-10%, водночас прямі інвестиції з однієї країни не повинні сягати критичного рівня, що зумовлює потребу диверсифікації інвестицій.» У зв'язку з цим пропонується приділити більше уваги ринковим стимулам для залучення інвестицій.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» (реєстр. № 3356-д від 05.11.2020) - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо використання біометану як моторного палива, в т.ч. для громадського транспорту та сільськогосподарської техніки. <p>Кожний пункт плану заходів має чіткі строки виконання та відповідальних виконавців.</p>
ПрАТ «НЕК» Укренерго»		

<p>У Плані (Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери) орієнтовний обсяг фінансування повинен враховувати балануючі потужності, необхідні для інтеграції об'єктів відновлюваної елеюроенергетики в енергосистему, а саме високоманеврену потужність з</p>	<p style="text-align: center;">ПЛАН ЗАХОДІВ</p> <p>з реалізації Національного плану дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року</p> <p>Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери Розвиток електрогенеруючих потужностей.</p>	<p style="text-align: center;">Враховано</p> <p>Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери Розвиток електрогенеруючих потужностей. Орієнтовний обсяг фінансування - 279 009 500 тис. гривень</p>
--	---	--

<p>можливістю швидкого запуску і системи накопичення енергії та складати 279 009 500 тис. грн.</p>	<p>Орієнтовний обсяг фінансування - 234 965 500 тис. гривень</p>	
<p>по тексту проекту розпорядження терміни «маневровий» та «високоманевровий» у відповідних відмінках замінити на: «маневрений» та «високоманеврений» у відповідних відмінках. Термін «маневреність» наведено в ГКД 34.25.503-96 «Маневреність енергоблоків 3 конденсаційними турбінами. Технічні вимоги».</p>	<p>Загальна пропозиція до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Враховано По тексту проекту НПДВЕ 2030 слова «маневровий» та «високоманевровий» у відповідних відмінках замінено на: «маневрений» та «високоманеврений» у відповідних відмінках.</p>
<p>У Плані заходів таблиці Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери дві виноски мають однакові позначення - «*»: «Орієнтовний обсяг фінансування*» та «інші джерела*». Однак, визначення - тільки «інші джерела*». Пропозиції: - додати визначення виносці - «Орієнтовний обсяг фінансування*» (вказати яким чином буде забезпечуватись це фінансування) та змінити її позначення;</p>	<p>Таблиця Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери Плау заходів проекту НПДВЕ 2030 дві виноски мають однакові позначення - «*»: «Орієнтовний обсяг фінансування*» та «інші джерела*».</p>	<p>Враховано. В Плані заходів таблиці Ціль 1 Розвиток електроенергетичної сфери встановлено лише одну виноску: «інші джерела*» * Під іншими джерелами розуміються кошти інвесторів або залучені кредитні ресурси.</p>

<p>Значні обсяги фінансування ВДЕ за рахунок коштів інвесторів та кредитних коштів - понад 279 млрд грн в розвиток електрогенеруючих потужностей та 362 млрд грн в розвиток теплогенеруючих потужностей може призвести до високих темпів зростання тарифів на теплову та електричну енергію для кінцевого</p>	<p>Загальна пропозиція до проекту НПД ВЕ2030</p>	<p>Не враховано Будівництво об'єктів відновлюваної енергетики передбачено за рахунок коштів інвесторів. Збільшення обсягів потужностей, на які буде розповсюджуватися державна підтримка здійснюватиметься за квотами, які будуть визначатися Кабінетом Міністрів України відповідно до діючого законодавства</p>
---	--	---

<p>споживача. Наразі проект Національного плану дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року не містить результатів таких розрахунків, а в п. 5. «Фінансово-економічне обґрунтування» пояснювальної записки до нього лише зазначено, що прийняття проекту розпорядження не потребує додаткових витрат з державного та місцевого бюджетів.</p> <p>Пропозиція у проекті розпорядження надати розрахунок темпів зростання тарифів на передачу та для кінцевих споживачів електроенергії і тепла з метою уникнення ризику кризи неплатежів в електроенергетичному секторі.</p>		<p>щодо запровадження аукціонної системи підтримки. Збільшення обсягів потужностей, які продаватимуть електричну енергію за ринковими цінами збільшить конкуренцію та ринку електроенергії та не призведуть до збільшення тарифів для кінцевих споживачів. Крім того, об'єднання з енергетичною системою континентальної Європи, яка орієнтована на екологізацію та зменшення викидів парникових газів, та набуття ПрАТ «НЕК» Укренерго статусу спостерігача в ENTSO-E створило передумови для імпорту «зеленої» електроенергії до країн Євросоюзу.</p>
--	--	---

Громадська Рада Держенергоефективності

<p>30 листопада 2021 року Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, Рішенням 2021/14/МС-ЕпС було прийнято та адаптовано Регламент 2018/1999 про врядування.</p> <p>Регламент встановлює загальні правила планування, звітності та моніторингу щодо енергетичної та кліматичної політики та цілей. Наразі, заплановані показники з розвитку відновлюваних джерел енергії не відповідають цілям заміщення вугільної генерації відновлюваними джерелами енергії. Таким чином, вважаємо за необхідне привести ціль по відновлюваній</p>	<p>Абзац на ст.3 Вступу «Цей Національний план дій визначає, що частка енергоносіїв, вироблених з відновлюваних джерел енергії, у структурі загального кінцевого енергоспоживання має становити не менше як 27 % у 2030 році.»</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Цілі Проекту НПДВЕ 2030 в розмірі 27% енергії з відновлюваних джерел енергії в кінцевому енергоспоживанні погоджено з Міненерго, а також було узгоджено на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030.</p> <p>Крім того, зазначена Громадською радою пропозиція щодо збільшення цілей НПДВЕ 2030 є декларативною, та не містить будь яких економічних та технічних обґрунтувань щодо можливості її досягнення.</p>
---	--	---

<p>енергетиці у відповідності до синхронізації з Європейськими цілями та досягнути частки у розмірі не менше 30% для ВДЕ в енергетичному міксі України до 2030 року, за рахунок пропорційного збільшення встановлених потужностей генерації електроенергії з сонця та вітру, що є найдешевшими технологіями виробництва чистої електроенергії.</p>		
<p>Визначити довгостроковий характер розвитку водневої енергетики в Україні - після 2030 року. Зважаючи на той факт, що зобов'язання України щодо виплати feed-in-tariff інвесторам у зелену генерацію закінчується у 2030 році, доцільно розглядати активну фазу розвитку генерації зеленого водню після цього періоду. За інших обставин, розвиток нової енергетичної галузі з використанням зеленої електроенергії є економічно неефективним.</p> <p>Прийняти до уваги великі обсяги використання води, необхідної для виробництва зеленого водню шляхом електролізу та, у зв'язку з цим, про статус України, як маловодної країни, що є обмежувальним фактором для налагодження повномасштабного виробництва.</p>	<p>Пропозиції до підрозділу «Зелений» водень</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року, а також необхідні заходи для реалізації.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Критерієм сталості є пріоритет розвитку енергетичних технологій. Відповідно, Державна підтримка біоенергетики, в першу чергу, повинна стимулювати утилізацію агровідходів та побутових органічних відходів (для біогазу), а також</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проект НПДВЕ 2030 містить підрозділ «Біоенергетика» в якому зазначається, що одним із шляхів розвитку біогазових технологій є виробництво біогазу з твердих побутових</p>

<p>створення сприятливих умов використання біоенергетичних потужностей в першу чергу для балансування інших відновлюваних джерел енергії.</p> <p>У жовтні минулого року Європейське екологічне бюро презентувало настанови екологічних стандартів до енергетичних технологій. Згідно із настановами, очікується, що біоенергетика з посівами енергетичних культур має найбільшу величину навантаження на землекористування, вищий тільки у деяких дамб гідроелектростанцій. Вважаємо, що даний напрямок не може бути пріоритетним у розвитку біоенергетики, адже вибір лісових відходів та відходів деревообробної промисловості значно знизить тиск на орні землі, викликаний вирощуванням біомаси.</p> <p>Окрім того, за викидами SO_x тверда біомаса входить до числа брудних технологій виробництва енергії, демонструючи навіть вищі викиди твердих частинок РМ, ніж вугілля, що вказує на важливість визначення критеріїв сталості для розвитку цього виду енергії.</p>		<p>відходів, яких щорічно в Україні утворюється близько 10 млн тонн.</p> <p>Також, в розділі «Використання відновлюваних газів» відмічено, що Україна має значний потенціал агровідходів для його виробництва.</p> <p>В Плані заходів визначені завдання щодо розвитку біоенергетики, зокрема, «Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо справляння єдиного внеску та обліку спирту етилового денатурованого та продукції хімічного і технічного призначення (№ 7233 від 30.03.2022)» який включає вимоги Директив ЄС щодо впровадження критеріїв сталості.</p>
<p>Не підтримується пріоритизація розвитку технології спалювання побутових твердих відходів. На відміну від енергії вітру, сонця або хвиль, відходи не надходять від нескінченних природних процесів, а навпаки, отримуються з вичерпних ресурсів, таких як корисні копалини,</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проект НПДВЕ 2030 містить підрозділ «Біоенергетика» в якому зазначається, що одним із шляхів розвитку біогазових технологій є виробництво біогазу з твердих побутових відходів, яких щорічно в Україні утворюється близько 10 млн тонн.</p>

<p>викопне паливо та ліси, що вирубуються нестійкими темпами. Спалювання відходів (зокрема з використанням найновітніших технологій), призводить до викиду токсичних речовин, таких як свинець, ртуть, діоксини, фурани, та ін. у повітря, воду та ґрунти.</p> <p>Відповідно до Ієрархії управління відходами, впровадженої Директивою 2008/98/ЄС Європейського парламенту і Ради Європи від 19 листопада 2008 р., сміттєспалювальні заводи витрачають велику кількість матеріалів багаторазового використання, щоб виробляти лише невелику кількість енергії. Вважаємо кращим вкласти інвестиції в екологічно безпечні та енергозберігаючі практики, зокрема запобігання, повторне використання, переробка та компостування.</p>		<p>Також, в розділі «Використання відновлюваних газів» відмічено, що Україна має значний потенціал агровідходів для його виробництва.</p> <p>В Плані заходів визначені завдання щодо розвитку біоенергетики, зокрема, «Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо справляння єдиного внеску та обліку спирту етилового денатурованого та продукції хімічного і технічного призначення (№ 7233 від 30.03.2022)», який включає вимоги Директив ЄС щодо впровадження критеріїв сталості.</p>
<p>Для забезпечення сталості та безпеки навколишнього середовища необхідна відмова від будівництва нових та завершення будівництва великих ГЕС та ГАЕС, а натомість використання механізмів керування попитом. МГЕС за потреби повинні будуватися тільки за відповідності критеріям сталості об'єктів енергетики: не передбачено значного впливу на існуючу екосистему; запланований термін використання МГЕС має бути не менше 30 років; розроблено програму екологічного моніторингу для МГЕС.</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано</p> <p>При будівництві об'єктів відновлюваної енергетики, зокрема гідроелектростанцій, має безумовно враховуватись діюче екологічне законодавство України. Визначені законодавством об'єкти будівництва мають проходити оцінку впливу на навколишнє середовище перед початком будівництва.</p>

<p>Запропоновані цілі для розвитку СЕС в Україні (+3 ГВт до 2030 року), в порівнянні з розвитком СЕС в інших країнах та регіонах виглядають занадто скромними і виглядають як бар'єри для розвитку відновлюваних джерел, а не як стимул для їх розвитку. А зазначена статистика підтверджує, що попри поширені міфи і пересуди, цілком технічно можливим на сьогодні стає інтеграція великих обсягів ВДЕ в будь яку енергомережу.</p> <p>Тож, вбачаємо економічно та технологічно обгрунтовано в контексті відмови від використання вугілля в електроенергетиці до 2030-2035 років та розвитку виробництва зеленого водню, ціль по досягненню загальної встановленої потужності СЕС на рівні не менше 18 ГВт до 2030 року (замість передбачених НПД 10 ГВт), які будуть експлуатуватися на конкурентних умовах та постачати екологічно чисту, кліматично нейтральну, декарбонізовану, відновлювану електроенергію в мережу без ризиків забруднень повітря викидами і техногенних катастроф, на кшталт Чорнобильської аварії, яка призвела до різних захворювань і смертей не менш як 600 000 людей.</p> <p>Варто наголосити, що саме 18 ГВт СЕС передбачено до 2030 року за сценарієм енергетичного переходу, що у Звіті з оцінки достатності генеруючих</p>	<p>Останній абзац підрозділу «Сонячна енергетика»:</p> <p>«Планується, що виробництво електричної енергії з енергії сонячного випромінювання може бути збільшено до 10,5 ТВт·год у 2030 році (загальною потужністю близько 10 ГВт, з яких 7 ГВт промислових виробників та 3ГВт споживачів).»</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проект акта погоджено Міненерго відповідального за формування та затвердження прогностичного балансу електричної енергії об'єднаної енергетичної системи України.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 також узгоджувались з ПрАТ «НЕК «Укренерго» на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p> <p>Зауважень від ПрАТ «НЕК «Укренерго» щодо невідповідності показників НПДВЕ 2030 не надійшло.</p> <p>При цьому в проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>
--	--	--

<p>потужностей підготовленим ОСП Укренерго.</p>		
<p>Плани збільшення потужності відновлюваної генерації повинні враховувати розвиток потенціалу відновлюваного водню в Україні. У документі згадується 10 ГВт виробничих потужностей до 2030 року для виробництва відновлюваного водню, проте не враховується наявний та прогнозований обсяги сонячної та вітрової генерації. Так, лише для виробництва 738 тис. тонн відновлюваного водню (відповідає 8 ГВт потужностей електролізу) потребуватиметься близько 7 000 МВт наземних ВЕС і 300 МВт офшорних ВЕС. Відповідно, пропонуємо встановити мету з потужності ВЕС на рівні 7,3 ГВт до 2030 року.</p>	<p>Останній абзац підрозділу «Вітрова енергетика»: «На основі досвіду більшості європейських країн з впровадження вітроелектростанцій в Україні може бути збільшено виробництво електроенергії шляхом використання більш потужних вітрогенераторів та введення в експлуатацію нових потужностей наземних вітрових електростанцій до 15,3 ТВт*год у 2030 році (загальною потужністю 4,7 ГВт). Виробництво електроенергії офшорними вітровими електростанціями прогнозується на рівні до 1 ТВт*год у 2030 році (загальна потужність 300 МВт).»</p>	<p>Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації. Показники проекту НПДВЕ 2030 погодженно з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Національний план має визначати конкретні заходи для стимулювання розвитку відновлюваної енергетики, а саме: дату початку проведення аукціонів підтримки для ВДЕ, спиратись на затверджені квоти підтримки на наступні роки, а також передбачити, починаючи з 2024 року, перегляд Національного плану кожні 2 роки з урахуванням попередньо досягнутих результатів та фактичної вартості технологій на основі бездискримінаційного принципу.</p>	<p>Пропозиції до Цілі 4 Плану заходів проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано. Строки проведення аукціонів підтримки визначаються відповідно до первинного законодавства, а саме Закону України «Про альтернативні джерела енергії». Щодо перегляду НПДВЕ 2030. Зважаючи на рішення Робочої групи з розробки проекту НПДВЕ 2030 від 05 квітня 2022 року в проекті НПДВЕ 2030 додатково зазначено норму щодо необхідності перегляду показників після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>
<p>Зважаючи на те, що Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати Директиву (ЄС) 2018/2001 (далі - Директива),</p>	<p>Пропозиції до прогнозів та плану заходів з реалізації НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено розробку нормативно-правових</p>

<p>адаптовану рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року до 31 грудня 2022 року, рекомендуємо при розробці прогнозів та заходів з розвитку ВДЕ застосувати норми Директиви, а не Директиви 2009/28/ЄС, що є застарілою.</p>		<p>актів, які будуть включати відповідні положення Директиви ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел».</p>
--	--	--

АСОЦІАЦІЯ "ЄВРОПЕЙСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ЕНЕРГЕТИЧНЕ АГЕНТСТВО"

<p>Пункт посилається на комунікацію, в той час як у ЄС актуальна ціль визначається статтею 3 директиви (Article 3 Binding overall Union target for 2030 1. Member States shall collectively ensure that the share of energy from renewable sources in the Union's gross final consumption of energy in 2030 is at least 32 %.</p> <p>Наразі в ЄС обговорюється підняття цілі - 38-40%.</p> <p>Не згадано про бажання ЄС співпрацювати в нових напрямках.</p> <p>Пропозиція викласти у такій редакції: «Європейський Союз планує досягнути частки споживання енергії з ВДЕ на рівні не менше 32% до 2030 року згідно Директиви ЄС №2018/2001 від 18 грудня 2018 року; уже зараз ця частка критикується як недостатньо амбітна та ЄС розглядає її підняття до 38-40%».</p>	<p>Абзац на ст.4 Вступу</p> <p>«В інформаційному повідомленні Європейської Комісії від 22 січня 2014 року під назвою «Рамкова кліматична та енергетична політика на період з 2020 до 2030 року» було встановлено основні положення майбутньої енергетичної та кліматичної політики Союзу та викладено принципи взаєморозуміння щодо розробки таких політик після 2020 року. Комісія запропонувала встановити мету на 2030 рік щодо частки споживання енергії з відновлюваних джерел на рівні не менше 27%»</p>	<p>Враховано.</p> <p>Перший абзац на ст. 4 Вступу викладено у такій редакції: «Директивою ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел» встановлено ціль для Європейського Союзу до 2030 року на рівні 32 % частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії.Наразі Європейською Комісією зважаючи на наслідки російської агресії розглядається питання підвищення зазначеної цілі до 45 %.»</p> <p style="text-align: center;">»</p>
<p>Гармонійна диверсифікація джерел ВДЕ спільно з розвитком високоманеврової генерації та систем накопичення сприятиме зміцненню енергетичної безпеки; крім цього, впровадження СВМ</p>	<p>Абзац на ст. 1 Вступу.</p> <p>«Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на</p>	<p>Враховано частково</p> <p>Абзац на ст. 1 Вступу викладено у такій редакції:</p> <p>«Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на</p>

<p>створить внутрішній попит на низьковуглецеву енергію.</p> <p>Пропонується викласти у такій редакції: «Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану оточуючого природного середовища, запобігання зміні клімату, більшої диверсифікації джерел енергії в інтересах енергетичної безпеки. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів. Крім цього, насиченість ринку пропозицією щодо купівлі відновлювальної енергії підготує Україну до запровадження найбільшим торговим партнером України Механізму вуглецевого коригування на кордоні (Carbon Border Adjustment Mechanism; CBAM) після 2025 року. »</p>	<p>заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану оточуючого природного середовища, запобігання зміні клімату. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів.»</p>	<p>заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану навколишнього природного середовища, запобігання зміні клімату. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів та сприятиме зменшенню наслідків запровадження Євросоюзом прикордонного вуглецевого податку (Carbon Border Adjustment Mechanism; CBAM) .»</p>
<p>ВДЕ не відповідає за створення технічних ризиків натомість, ці ризики можуть бути істотно зменшені.</p> <p>Пропонується доповнити наступним реченням: «В той же час, встановлення гнучких (маневрових) генеруючих потужностей та систем накопичення вирішить чи принаймні суттєво мінімізує цю проблему.»</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзац на ст. 6 розділу:</p> <p>«Окрім фінансових викликів мають місце ризики технічного характеру, пов'язані складністю забезпечення операційної безпеки об'єднаної енергетичної системи України в умовах суттєвої частки відновлюваних джерел</p>	<p>Враховано.</p> <p>Абзац на ст. 6 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» доповнено таким реченням:</p> <p>«В той же час, встановлення гнучких (маневрених) генеруючих потужностей та систем накопичення вирішить чи принаймні суттєво мінімізує цю проблему.»</p>

	<p>енергії. Наразі в ОЕС України бракує гнучких (маневрових) генеруючих потужностей, які необхідні для забезпечення інтеграції об'єктів відновлюваної енергетики, особливо з непрогнозованим графіком виробництва електричної енергії, що залежить від погодних умов. У підсумку, це призводить до неекономічних режимів функціонування енергосистеми, в тому числі – обмежень за командою оператора системи передачі відпуску електричної енергії об'єктами відновлюваної енергетики, які мають бути в повному обсязі компенсовані за «зеленим» тарифом.</p>	
<p>Незрозуміло, чому цілепокладальний документ стільки уваги приділяє висвітленню кризи неплатежів. Пропонуємо коротко прорезюмувати: «Після запуску нового ринку електроенергії виробники за «зеленим» тарифом почали отримувати плату за відпущену електроенергію з затримками, почасти через низький тариф на передачу електроенергії. Затримки з оплатами кульмінувалися у кризі неплатежів та зверненні до Центру вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства для медіації перемовин. У підсумку, «зелений» тариф було ретроспективно змінено, для виробників ВДЕ посилилася відповідальність за небаланси, а державні органи зобов'язалися забезпечити достатність фінансування.»</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» Абзаци на ст. 6 розділу: «З метою врегулювання проблемних питань в сфері відновлюваної енергетики тодішнє Міністерство енергетики та захисту довкілля України в ініціативному порядку в жовтні 2019 року розпочало публічні дискусії, залучивши до обговорення та пошуку взаємоприйнятних рішень широке коло представників заінтересованих органів державної влади, їх установ, інвесторів, профільних асоціацій та фінансових інституцій, експертів і фахівців галузі. Також, за ініціативою профільних асоціацій до обговорень було залучено Центр вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства у статусі медіатора переговорів. Шляхом довготривалих дискусій та складних переговорів Уряду та Міненерго вдалося досягти компромісних домовленостей з інвесторами в</p>	<p>Враховано Зазначений зміст скорочено:</p> <p>З метою врегулювання проблемних питань в сфері відновлюваної енергетики тодішнє Міністерство енергетики та захисту довкілля України в жовтні 2019 року розпочало публічні дискусії, з усіма зацікавленими сторонами, залучивши у якості медіатора Центр вирішення спорів та переговорів Секретаріату Енергетичного Співтовариства, за результатами яких досягнуто компромісних домовленостей, викладених в Меморандумі про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні (далі – Меморандум). Умови Меморандуму імплементовані у Законі України від 21 липня 2020 року № 810-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з</p>

галузь відновлюваної енергетики, що враховують інтереси різних груп виробників, держави і споживачів, та які були викладені в Меморандумі про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні (далі – Меморандум).

Умови Меморандуму 10 червня 2020 року було підтримано Урядом України, і в той же день відбулось його підписання Прем'єр-міністром України, в.о. Міністра енергетики України, а також, головами Європейсько-українського енергетичного агентства та Української вітроенергетичної асоціації, які представляють інтереси інвесторів у галузь відновлюваної енергетики і були ініціаторами та активними учасниками процесу переговорів. На засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, яке відбулось у формі відкритого слухання, прийнято постанову від 17 червня 2020 року № 1141 згідно з якою Меморандум підписано Головою НКРЕКП. Також, Меморандум було підписано Головою центру вирішення спорів та переговорів Секретаріату енергетичного співтовариства.

Умови Меморандуму імплементовані у Законі України від 21 липня 2020 року № 810-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (далі – Закон № 810-IX). Ключовими з них є: з боку інвесторів добровільна згода на зниження «зелених» тарифів, посилення відповідальності за небаланси, обмеження строків введення в експлуатацію сонячних

альтернативних джерел енергії» (далі – Закон № 810-IX).

	<p>електростанцій за моделлю «зеленого» тарифу; з боку держави забезпечення стабільної поточної оплати за вироблену електричну енергію, погашення накопиченої заборгованості та сприяння подальшому розвитку галузі на конкурентних засадах.</p> <p>Враховуючи складну ситуацію в галузі, Україна не пішла на одностороннє зниження «зелених» тарифів, а досягла врегулювання цього питання шляхом тривалих переговорів з інвесторами, пошуку компромісів та укладання Меморандуму, який став основою відповідного закону.»</p>	
<p>Пропонується уточнення абзацу: «З моменту прийняття Закону № 810-IX, що частково імплементував положення Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні між «зеленими» виробниками та іншими учасниками медіації, рівень розрахунків ДП «Гарантований покупець» з виробниками за «зеленим» тарифом суттєво покращився. Також було розпочато погашення заборгованості перед виробниками за «зеленим» тарифом за рахунок залучення ПрАТ «НЕК «Укренерго» кредитних коштів та випуску облігацій під гарантії держави.»</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 7 розділу:</p> <p>«З моменту прийняття Закону № 810-IX рівень розрахунків ДП «Гарантований покупець» з виробниками за «зеленим» тарифом суттєво покращився. Також було розпочато погашення заборгованості перед виробниками за «зеленим» тарифом за рахунок залучення ПрАТ «НЕК «Укренерго» кредитних коштів та випуску облігацій під гарантії держави.»</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац на ст.7 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції:</p> <p>«З моменту прийняття Закону № 810-IX, що частково імплементував положення Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні між «зеленими» виробниками та іншими учасниками медіації, рівень розрахунків ДП «Гарантований покупець» з виробниками за «зеленим» тарифом суттєво покращився. Також було розпочато погашення заборгованості перед виробниками за «зеленим» тарифом за рахунок залучення ПрАТ «НЕК «Укренерго» кредитних коштів та випуску облігацій під гарантії держави.»</p>
<p>Пропонуємо виключити цей пункт. Вважаємо, що наведене формулювання не відображає комплексність проблем, що пов'язані з функціонуванням як</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 8 розділу:</p>	<p>Не враховано</p> <p>Запровадження системи Feed-in-premium є одним із ключових механізмів вирішення</p>

<p>балансуючого ринку, так і балансуючої групи Гарантованого покупця, та хибно акцентує увагу саме на системі Feed-in Premium як можливому шляху вирішення проблем. В той же час зовсім не згадуються інші шляхи вирішення поточних проблем, які можуть і повинні впроваджуватися незалежно від запровадження системи Feed-in Premium. Як приклад, ми можемо навести: Підвищення ефективності співпраці між ДП «Гарантований покупець», ОСП та виробниками електричної енергії з ВДЕ стосовно обміну даними та прогнозуванню виробництва електричної енергії (що підвищить якість прогнозування та знизить наявні небаланси). Запровадження ефективних торгових стратегій ДП «Гарантований покупець» та НАЕК «Енергоатом» на всіх сегментах ринку (що знизить волатильність цін на РДН та ВДР та стабілізує діяльність ринку). Забезпечення своєчасних розрахунків спеціальних категорій споживачів (державні шахти, «Вода Донбасу» тощо) за спожиту електричну енергію (що дозволить припинити накопичення боргів на балансуючому ринку, розрахунки з учасниками якого відбуваються із затримкою у 12 місяців). Запровадження системи Feed-in Premium без одночасного виконання визначених заходів не дозволить вирішити існуючі проблеми, а лише перенесе ці проблеми з</p>	<p>«Значний обсяг об'єктів відновлюваної енергетики, сконцентрований у межах однієї балансуючої групи, не може оперативно реагувати на режими роботи енергосистеми та цінові сигнали ринку, забезпечуючи взаємну вигоду для оператора системи передачі та виробників електричної енергії з альтернативних джерел щодо балансування енергосистеми. Це призводить до фінансових втрат ДП «Гарантований покупець» та збільшення вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що є невід'ємною складовою тарифу на послугу з передачі електричної енергії, який сплачується усіма споживачами. Також, не залученість виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії до участі в ринку електричної енергії (в тому числі – балансуючому) на конкурентних умовах ускладнює та збільшує вартість балансування режимів роботи енергосистеми.»</p>	<p>зазначених проблем щодо балансування енергосистеми.</p>
---	--	--

<p>балансуючої групи Гарантованого покупця на інші балансуючі групи, учасниками яких стануть виробники електричної енергії з ВДЕ.</p>		
<p>Відповідно до статті 9-1 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» держава гарантує, що для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії на введених в експлуатацію об'єктах електроенергетики, буде застосовуватися порядок стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, встановлений на дату введення в експлуатацію об'єктів електроенергетики. У разі внесення змін до законодавства, що регулює порядок стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, суб'єкти господарювання можуть обрати новий порядок стимулювання.</p> <p>Крім цього, відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики в Україні від 10 червня 2020 року та Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" від 21.07.2020 № 810-IX (далі – Закон № 810-IX) держава гарантувала, що для суб'єктів господарювання, яким "зелений" тариф</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 8 розділу:</p> <p>«Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю для виробників з альтернативних джерел (як для існуючих договорів купівлі-продажу за "зеленим" тарифом так і за договорами, укладеними майбутніми переможцями аукціонів) замість фіксованих платежів за «зеленим» тарифом - Feed-in-Tariff.</p> <p>Відповідно до моделі Feed-in-Premium, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії безпосередньо зможуть виступати як учасники ринку, самостійно продаючи електричну енергію, оптимізуючи свої доходи від виробництва та зменшуючи свої небаланси. Одночасно такі виробники матимуть право на отримання плати від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціонною ціною та розрахунковою ринковою ціною. Крім того, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії будуть вмотивовані створювати нові окремі балансуючі групи, що матимуть можливість управляти небалансами власного портфеля об'єктів в режимі реального часу і, задля уникнення небалансів, впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзаци на ст. 8 розділу Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено наступним чином:</p> <p>«Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю для виробників з альтернативних джерел (як для існуючих договорів купівлі-продажу за "зеленим" тарифом (на добровільних засадах) так і за договорами, укладеними майбутніми переможцями аукціонів) замість фіксованих платежів за «зеленим» тарифом - Feed-in-Tariff.</p> <p>Відповідно до моделі Feed-in-Premium, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії безпосередньо зможуть виступати як учасники ринку, самостійно продаючи електричну енергію, оптимізуючи свої доходи від виробництва та зменшуючи свої небаланси. Одночасно такі виробники матимуть право на отримання від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціонною ціною та розрахунковою ринковою ціною. Крім того, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії будуть вмотивовані створювати нові окремі балансуючі групи, що матимуть можливість управляти небалансами власного портфеля об'єктів в режимі реального часу і,</p>

встановлений, буде застосовуватися законодавство України, чинне на день набрання чинності Законом України № 810-IX.

Таким чином, перехід на нову систему підтримки Feed-in-Premium для таких виробників може відбуватись лише на добровільних засадах.

Пропонується викласти у такій редакції: «Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми заохочення виробників електричної енергії з ВДЕ до прямої участі у ринку електричної

енергії є запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю для виробників з альтернативних джерел (як для існуючих договорів купівлі-продажу за "зеленим" тарифом так і за договорами, укладеними майбутніми переможцями аукціонів) замість фіксованих платежів за «зеленим» тарифом - Feed-in-Tariff.

Відповідно до моделі Feed-in-Premium, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії безпосередньо зможуть виступати як учасники ринку, самостійно продаючи електричну енергію, оптимізуючи свої доходи від виробництва та зменшуючи свої небаланси. Одночасно такі виробники матимуть право на отримання плати від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціонною ціною та розрахунковою ринковою ціною. Крім

накопичення енергії та керування попитом, сприяючи зусиллям оператора системи передачі щодо балансування енергосистеми.»

здля уникнення небалансів, впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи накопичення енергії та керування попитом, сприяючи зусиллям оператора системи передачі щодо балансування енергосистеми.»

<p>того, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії будуть вмотивовані створювати нові окремі балансуєчі групи, що матимуть можливість управляти небалансами власного портфеля об'єктів в режимі реального часу і, задля уникнення небалансів, впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи накопичення енергії та керування попитом, сприяючи зусиллям оператора системи передачі щодо балансування енергосистеми.</p> <p>Нова система Feed-in-Premium або контракти на різницю буде обов'язковою для переможців аукціонів з розподілу квоти підтримки. Перехід на нову систему для виробників, що працюють за чинними договорами купівлі-продажу за "зеленим" тарифом, буде відбуватись із дотриманням встановлених Законом України «Про альтернативні джерела енергії» державних гарантій добровільного обрання виробниками нової системи підтримки.»</p>		
<p>Пропонується замінити слово «уникнути» на «знизити».</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 9 розділу:</p> <p>«Питання створення системи видачі гарантій походження електричної енергії є актуальним для споживачів, в першу чергу експортерів, з огляду на майбутнє запровадження механізму вуглецевого коригування на кордоні з ЄС (СВАМ). Придбавши «зелену» електроенергію разом із гарантією походження,</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзаци на ст. 9 розділу викладено наступним чином:</p> <p>«Питання створення системи видачі гарантій походження електричної енергії є актуальним для споживачів, в першу чергу експортерів, з огляду на майбутнє запровадження механізму вуглецевого коригування на кордоні з ЄС (СВАМ), а також для ефективної реалізації Corporate PPAs. Придбавши «зелену» електроенергію разом із</p>

	українські експортери матимуть змогу підтвердити, що продукція вироблена з відновлюваних джерел та уникнути оподаткування за викиди вуглецю.»	гарантією походження, українські експортери матимуть змогу підтвердити, що продукція вироблена з відновлюваних джерел та знизити оподаткування за викиди вуглецю.»
<p>У проєкті Національного плану розробниками акцентовано на Corporate PPA, що передбачає продаж електричної енергії споживачеві (фізичний Corporate PPA). В той же час останні роки фінансові Corporate PPAs набувають все більшого поширення для проєктів у сфері ВДЕ. Застосування фізичних та фінансових Corporate PPAs є звичайною практика інших країн (в тому числі країн ЄС, США та Канади) для реалізації проєктів у сфері ВДЕ.</p> <p>Тому ми пропонуємо передбачити у Національному плані основу для використання різноманітних видів Corporate PPAs в Україні та додати елементи банкабільності.</p> <p>Пропозиція викласти у такій редакції: «Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту довгострокових двосторонніх договорів (Corporate PPAs). Практика реалізації Corporate PPAs в інших країнах свідчить, що проєкти можуть реалізовуватись з використанням довгострокових двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії, які укладаються між виробниками з альтернативних джерел енергії і споживачами та передбачають фізичну поставку електричної енергії споживачеві</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 9 розділу: «Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) – договорів купівлі-продажу електричної енергії, відповідно до яких покупцем електричної є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця. Світовий ринок Corporate PPA's за останні декілька років суттєво зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPA's на загальну потужність 19,5 ГВт.</p> <p>Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу та споживачів.»</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзаци на ст. 9 розділ «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції:</p> <p>«Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) різних типів, у тому числі фізичних (physical corporate PPA), «з рукавом» (“sleeved” PPA) та віртуальних (virtual/synthetic PPA). Покупцем електроенергії відповідно до таких договорів є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця. Світовий ринок Corporate PPA's за останні декілька років суттєво зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPA's на загальну потужність 19,5 ГВт.</p> <p>Українські виробники альтернативної енергії можуть бути зацікавленими у переході від продажу електроенергії за «зеленим» тарифом на її експорт за прямими договорами та з гарантією походження. Тому вимоги щодо регулювання cPPA повинні бути гармонізовані з вимогами щодо cPPA в ЄС та вимогами щодо їх фінансової та банківської привабливості (bankability).</p> <p>Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу.»</p>

(фізичні Corporate PPAs). Також поширеною формою є фінансові Corporate PPAs, зокрема договори у формі контракту на різницю цін, згідно з якими виробники та споживачі електричної енергії домовляються про довгостроковий ціновий механізм, який дозволяє сторонам мінімізувати ризики коливання цін на ринку.

Світовий ринок Corporate PPAs за останні декілька років суттєво зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPAs на загальну потужність 19,5 ГВт. Зважаючи на СВМ та заплановану інтеграцію з ENTSO-E, саме експорт «зеленої» електроенергії в ЄС за прямими договорами є економічно доцільним.

Українські виробники альтернативної енергії можуть бути зацікавленими у переході від продажу електроенергії за «зеленим» тарифом на її експорт за прямими договорами та з гарантією походження. Тому вимоги щодо регулювання сРРА повинні бути гармонізовані з вимогами щодо сРРА в ЄС та вимогами щодо їх банкабельності (bankability).

Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу та державні компанії.

При цьому на виробників ВДЕ за сРРА повинні поширюватися принаймні мінімальні гарантії роботи, як-то:

<p>недопустимість обмеження генерації інакше як з обов'язковою компенсацією, наявність допустимих показників відхилення від прогнозів, посилений контроль за умовами приєднання таких електроустановок, зокрема щодо запобігання необґрунтованим відключенням такого виробника а також стабільне, збалансоване регулювання щодо участі "зелених" виробників за сРРА у балансуєчому ринку, прийняте у прозорий спосіб та з залученням «зелених» вииробників.»</p>		
<p>Самого факту наявності гарантій недостатньо, якщо у виробника не буде можливості продавати їх. Пропонується абзац на ст.9 викласти у такій редакції: «Механізмом, що дозволить задовольнити таку потребу є запровадження системи видачі гарантій походження електричної енергії з альтернативних джерел енергії та можливостей продажу електроенергії за прямими або непрямыми договорами купівлі-продажу електроенергії з промисловими виробниками (corporate PPAs).»</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» Абзаци на ст. 9 розділу: «Механізмом, що дозволить задовольнити таку потребу є запровадження системи видачі гарантій походження електричної енергії з альтернативних джерел енергії»</p>	<p>Враховано Абзаци на ст. 9 розділу викладено наступним чином: «Механізмом, що дозволить задовольнити таку потребу є запровадження гарантій походження електричної енергії з альтернативних джерел енергії, визначення в законодавчому полі способів врахування гарантій походження для зниження екологічних податків та можливостей продажу електроенергії за прямими або непрямыми договорами купівлі-продажу електроенергії між виробниками та кінцевими споживачами енергії (corporate PPAs).»</p>
<p>Завдання 2 передбачає проведення аукціонів у 2022 році. У зв'язку з цим потребує уточнення строк подання проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки на 2022 рік. В іншому випадку (у разі подання проекту квоти до 1 листопада 2022) проведення</p>	<p>Пункт 1 Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики. «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на</p>	<p>Враховано частково. Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну</p>

<p>аукціонів у 2022 році виявляється малоїмовірним</p> <p>Пропонується визначити строк виконання: «до 1 травня 2022 року (для аукціонів 2022 року) щороку до 1 листопада»</p>	<p>чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою)</p> <p>Строк виконання: щороку до 1 листопада</p>	<p>енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4. викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго»</p> <p>Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p>
<p>Відповідно до частини одинадцятої статті 9-3 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» відповідальним за організацію та проведення аукціонів (замовником аукціонів) є гарантований покупець.</p> <p>Пропонується відповідальних за винання викласти у такій редакції</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго ДП «Гарантований покупець» ДП «Прозорро.Продажі» (за згодою)</p>	<p>Пункт 2. Цілі 4 Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики:</p> <p>«Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго ДП «Гарантований покупець» (за згодою) ДП «Прозорро.Продажі» (за згодою)</p>	<p>Враховано</p> <p>Слова «(за згодою)» вилучено, оскільки повноваження для таких підприємств визначені нормативно-правовими документами.</p> <p>Пункт 2. Цілі 4 викладено у такій редакції: «Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго ДП «Гарантований покупець» ДП «Прозорро.Продажі»</p>
<p>Відповідно до пп. 10,11 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою</p>	<p>Пункт 3 Цілі 4 Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики: «Опрацювання</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Захід передбачає підготовку розпорядниками інформації пропозицій</p>

<p>КМУ від 27 грудня 2019 р. № 1175, Міненерго відіграє керівну роль у питанні формування переліку ділянок та/або споруд, що пропонуються на аукціон. Пропонується відповідальних за винання викласти у такій редакції «Відповідальні за виконання: Міненерго Органи державної влади Органи місцевого самоврядування (за згодою) ДАЗ</p>	<p>питань стосовно надання Міненерго переліку земельних ділянок та/або споруд з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приєднання до електричної мережі для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Органи державної влади Органи місцевого самоврядування (за згодою) Міненерго ДАЗВ</p>	<p>земельних та/або споруд для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки та подання його на розгляд Міненерго. Міненерго в свою чергу розглядатиме наданий перелік земельних ділянок і визначатиме пріоритетні з них для розподілу на аукціонах. Враховуючи зазначене, визначення Міненерго головним органом, який відповідає за підготовку відповідного переліку є алогічним.</p>
<p>З метою покращення балансування ОЕС України пропонується доповнити Ціль 4 таким пунктом: «Опрацювання варіантів покращення точності прогнозування виробництва електроенергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у 2022 році.»</p> <p>Відповідальні за виконання: НЕК «Укренерго»; Державна Митна Служба; Міністерство енергетики України; виробники електроенергії з ВДЕ.</p>	<p>Пропозиції до плану заходів з реалізації НПД ВЕ 2030</p>	<p>Не враховано</p> <p>Зазначений захід не передбачає конкретних результатів. Крім того, на сьогодні ДП «Гарантований покупець» вживаються заходи із покращення прогнозування виробництва об'єктів ВДЕ, які знаходяться у балансувальній групі гарантованого покупця. Після запровадження моделі Feed-in-premium виробники з ВДЕ самостійно здійснюватимуть прогнозування виробітку електричної енергії з урахуванням погодних та ринкових умов.</p>
<p>Необхідність в узгодженості оцінок з напрямами розвитку сектору ВДЕ, визначених у Звіті з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей. Використання актуальних оцінок розвитку електроенергетики НЕК «Укренерго», викладених в Звіті з адекватності генеруючих потужностей.</p>	<p>Пропозиції до цільових показників розвитку потужностей електроенергетики розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p>	<p>Враховано.</p> <p>Проект акту погоджено Міненерго відповідального за формування та затвердження прогнозного балансу електричної енергії об'єднаної енергетичної системи України.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 також узгоджувались з ПрАТ «НЕК «Укренерго» на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>

		<p>Зауважень від ПрАТ «НЕК «Укренерго» щодо невідповідності показників НПДВЕ 2030 не надходило.</p> <p>Цільовим сценарієм Звіту з оцінки з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву, затвердженим постановою НКРЕКП від 20.04.2022 № 394 визначено досягнення 25,4 % виробництва електричної енергії з ВДЕ та ГЕС у 2030 році. НПД ВЕ 2030 передбачає досягнення показника >25% у 2030 році.</p> <p>При цьому в проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>
<p>Оскільки до додатку 5 включено показники встановленої потужності та виробництва електричної енергії високоманевровими потужностями з можливістю швидкого запуску та СНЕ, пропонуємо відкоригувати назву та зміст цього додатка. У випадку включення таких показників до додатку 5 звертаємо увагу на необхідність коригування технічної помилки стосовно очікуваних показників встановленої потужності високоманеврових потужностей з можливістю швидкого запуску відповідно до даних в Звіті з адекватності генеруючих потужностей.</p>	<p>Пропозиції до Додатку 5 проекту НПДВЕ 2030.</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Дані щодо показників високоманеврових потужностей з можливістю швидкого запуску та систем накопичення енергії були узгоджені з ПрАТ «НЕК «Укренерго» та погоджені з Міненерго.</p>
<p>Гармонійна диверсифікація джерел ВДЕ спільно з розвитком високоманеврової генерації та систем накопичення</p>	<p>Абзац на ст. 1 Вступу.</p>	<p>Враховано частково</p> <p>Абзац на ст. 1 Вступу викладено у такій редакції:</p>

<p>сприятиме зміцненню енергетичної безпеки; крім цього, впровадження СВАМ створить внутрішній попит на низьковуглецеву енергію.</p> <p>Пропонується викласти у такій редакції: «Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану оточуючого природного середовища, запобігання зміні клімату, більшої диверсифікації джерел енергії в інтересах енергетичної безпеки. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів. Крім цього, насиченість ринку пропозицією щодо купівлі відновлювальної енергії підготує Україну до запровадження найбільшим торговим партнером України Механізму вуглецевого коригування на кордоні (Carbon Border Adjustment Mechanism; СВАМ) після 2025 року. »</p>	<p>«Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану оточуючого природного середовища, запобігання зміні клімату. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів.»</p>	<p>«Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану навколишнього природного середовища, запобігання зміні клімату. Збільшення частки відновлюваних джерел в енергетичному балансі України сприятиме процесу декарбонізації економіки, необхідному для виконання міжнародних зобов'язань країни щодо скорочення викидів парникових газів та сприятиме зменшенню наслідків запровадження Євросоюзом прикордонного вуглецевого податку (Carbon Border Adjustment Mechanism; СВАМ) .»</p>
<p>Редакційна правка та додані елементи банкабельності проекту, що є важливим фактором для отримання фінансування.</p> <p>Пропонується викласти у такій редакції: «Подальший розвиток відновлюваної енергетики в Україні має забезпечуватися на конкурентних та ринкових засадах, у</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>Абзаци на ст. 8 розділу:</p> <p>«Подальший розвиток відновлюваної енергетики в Україні має забезпечуватися на конкурентних та ринкових засадах, у тому числі</p>	<p>Не враховано</p> <p>Конкретизація умов запровадження нової моделі Feed-in-Premium має визначатися Законом України. В проекті НПДВЕ 2030 окреслюється загальний принцип дії цього механізму.</p>

<p>тому числі в рамках аукціонної системи підтримки з урахуванням кращих світових практик, а саме за моделлю Feed-in-Premium та за умови поширення на таких виробників принаймні мінімальних гарантій роботи, як-то: недопустимість обмеження генерації інакше як з обов'язковою компенсацією, наявність допустимих показників відхилення від прогнозів, довгострокова гарантія покриття різниці між Feed-in-Premium та ціною продажу електроенергії, посилений контроль за умовами приєднання таких електроустановок, зокрема щодо запобігання необґрунтованим відключенням такого виробника.</p> <p>Разом з тим, на сьогодні для інвесторів потенційно вигідним може бути реалізація проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики на ринкових умовах – без отримання державної підтримки.»</p>	<p>в рамках аукціонної системи підтримки з урахуванням кращих світових практик, а саме за моделлю Feed-in-Premium.</p> <p>Разом з тим, на сьогодні для інвесторів потенційно вигідним може бути реалізація об'єктів відновлюваної енергетики на ринкових умовах – без отримання державної підтримки.»</p>	
<p>Завдання 2 передбачає проведення аукціонів у 2022 році.</p> <p>У зв'язку з цим потребує уточнення строк подання проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки на 2022 рік.</p> <p>В іншому випадку (у разі подання проекту квоти до 1 листопада 2022) проведення аукціонів у 2022 році виявляється малоімовірним</p> <p>Пропонується визначити строк виконання:</p>	<p>Пункт 1 Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики. «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4. викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів</p>

<p>«до 1 травня 2022 року (для аукціонів 2022 року) щороку до 1 листопада»</p>	<p>ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 1 листопада</p>	<p>України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго») Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p>
<p>З метою здешевлення кредитів та стимулювання розвитку сектору ВДЕ та систем накопичення пропонується доповнити Ціль 4 наступним пунктом: «Розробка відповідних програм для сприяння залучення інвестицій у сектор ВДЕ. Відповідальні за виконання: Міністерство економіки України; Міністерство фінансів України; Міністерство закордонних справ України; Національний Банк України.»</p>	<p>Пропозиції до Цілі 4 плану заходів з реалізації НПД ВЕ 2030</p>	<p>Не враховано Всі заходи мають за мету в кінцевому рахунку сприяння залучення інвестицій у сектор відновлюваної енергетики, тому виділення окремого заходу з загальною назвою вважаємо за недоцільне.</p>
<p>У тексті розпорядження Кабінету Міністрів України зазначити: « щорічно актуалізовувати Національний план дій з розвитку ВДЕ, а також синхронізувати його з новими прийнятими стратегічними документами (Енергетичною стратегією України,</p>	<p>Пропозиції до тексту розпорядження КМУ</p>	<p>Не враховано. Необхідність узгодження положення нормативно-правових актів визначено Регламентом Кабінету Міністрів України і не має окремо зазначатися в проекті акту. При цьому, в проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики</p>

Звітом з адекватності генеруючих потужностей та ін.). Відповідальні за виконання: Держенергоефективності		після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.
---	--	--

Громадська спілка «Енергетична асоціація «Українська Воднева Рада»

<p>Використання поняття «зелений» водень. Використання поняття «зелений» водень в нормативних документах не відповідає нормативним актам ЄС. В стратегічних документах ЄС, зокрема у Водневій стратегії ЄС, застосовується поняття відновлювального водню («renewable hydrogen»).</p> <p>Відповідний термін вживається і в інших документах європейському законодавстві. У пропозиціях Європейської Комісії щодо перегляду Директиви 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу, обов'язкової для імплементації Україною за Угодою про асоціацію, вживається термін «відновлюваний водень» замість «зеленого» водню. З метою використання у Національному плані термінів у відповідності до Директив ЄС, обов'язкових до імплементації в Україні, важливо замінити термін «зелений» водень на «відновлювальний водень».</p>	<p>Пропозиції до тексту проекту НПДВЕ 2030 щодо поняття «зелений» водень.</p>	<p>Враховано.</p> <p>Назву підрозділу «Зелений» водень» (ст. 22) викладено у такій редакції «Відновлюваний водень».</p> <p>Слова в тексті проекту НПДВЕ 2030 ««зелений» водень» замінено словами «відновлюваний водень» у відповідних відмінках.</p>
--	---	--

Щодо системи гарантій походження електроенергії. У проекті Національного плану стверджується, що запровадження системи видачі гарантій походження	Пропозиції до розділу “Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі” щодо системи гарантій походження електроенергії	Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі,
---	--	---

<p>дозволить збільшити вартість електроенергії з альтернативних джерел енергії та зменшити обсяг витрат гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел. Гарантії походження необхідні для виробництва відновлювального водню, оскільки підтверджують факт використання енергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у процесі електролізу. Втім, необхідно врахувати, щоб впровадження гарантій походження не призвело до підвищення вартості електроенергії з ВДЕ для виробництва відновлювального водню. Інакше це зашкодить реалізації потенціалу водневої енергетики в Україні, яка не буде конкурентоздатною на ринку</p>		<p>показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Щодо вартості електроенергії з ВДЕ для виробництва відновлюваного водню в проекті НПДВЕ 2030. Для розвитку водневої енергетики важливо також передбачити в Національному плані спеціальні умови для зниження вартості електроенергії із ВДЕ для виробництва відновлюваного водню. Операційні витрати на виробництво відновлюваного водню на 95% складаються із вартості електроенергії із ВДЕ. Саме тому для розвитку водневої енергії країни шукають можливості для зниження вартості електроенергії із ВДЕ. Наприклад, Німеччина передбачила</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>

<p>спеціальні умови щодо зниження вартості електроенергії для ВДЕ водневих проектів.</p>		
<p>Щодо співвідношення прогнозів розвитку потужностей сонячної та вітрової енергетики в проекті НПДВЕ 2030. У проекті Національного плану прогнозується збільшення вітрової генерації на 5 ГВт до 2030 року (відповідно 4,7 ГВт для наземних вітрових електростанцій та 300 МВт офшорних) та сонячної генерації на 10 ГВт. Плани збільшення потужності вітрової та сонячної генерації мають враховувати відповідні прогнози розвитку потенціалу відновлювального водню в Україні. У документі згадується, що Водневою стратегією ЄС за Україною закріплено 10 ГВт виробничих потужностей до 2030 року для виробництва відновлювального водню. Документ також визнає потенціал ВДЕ для експорту відновлювального водню до країн ЄС. Втім, проект Національного плану не враховує наявний та прогнозований обсяги сонячної та вітрової генерації, яких недостатньо для виробництва заявлених обсягів водню. Так, для водневих проектів до 2030 року потрібно 16 ГВт потужностей ВДЕ, з яких 9,6 ГВт СЕС та 6,5 ГВт ВЕС. У зв'язку з цим пропонуємо переглянути відповідні прогнози з тим, щоб врахувати потреби водневої енергетики у збільшенні потужностей ВДЕ.</p>	<p>Пропозиції до підрозділів «Сонячна енергетика» та «Вітрова енергетика» проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>

<p>Щодо приведення проекту НІДВЕ 2030 у відповідність до Директиви (ЄС) 2018/2001. Відповідно до рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року Україна повинна імплементувати адаптовану Директиву (ЄС) 2018/2001 про сприяння використанню енергії з відновлюваних джерел до 31 грудня 2022 року. Тому при розробці прогнозів та заходів з розвитку ВДЕ в Національному плані рекомендується застосування цієї директиви замість Директиви 2009/28/ЄС.</p>	<p>Пропозиції до проекту НІДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано. Планом заходів проекту НІДВЕ 2030 передбачено розробку нормативно-правових актів, які будуть включати відповідні положення Директиви ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел».</p>
--	---	---

ДУ «Інститут економіки та прогнозування»		
<p>Показники НІДВЕЕ2030 включають в себе кінцеве споживання на тимчасово окупованих територіях окремих районів Донецької і Луганської областей та Автономної республіки Крим. В тексті затвердженого НІДВЕЕ2030 про це ніде не зазначається, однак в звітах проєктів Енергетичного співтовариства, в рамках яких готувався НІДВЕЕ2030, запропоновано припущення, що тимчасово окуповані території будуть повернуті під контроль Уряду України до 2025 року. Однак в Проєкті НІДВЕ2030 зазначається, що його показники не враховують тимчасово окуповані території України, а відтак не відповідають даним НІДВЕЕ2030</p>	<p>Додаток 1 до проекту НІДВЕ 2030 «Очікуваний валовий кінцевий обсяг енергоспоживання до 2030 року»</p>	<p>Враховано В проєкті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>

<p>у проєкті вживається термін «рідких та газоподібних похідних біомаси» (с.20). У вітчизняному правовому полі відсутнє поняття «похідні біомаси», тож його доцільно замінити терміном вже наявним в законодавстві (напр., «біопаливо». Так, Законом України «Про альтернативні види палива» визначено, що «біологічні види палива (біопаливо) - тверде, рідке та газове паливо, виготовлене з біологічно відновлювальної сировини (біомаси), яке може використовуватися як паливо або компонент інших видів палива»)</p>	<p>сторінка 20 розділ «Використання відновлюваних джерел енергії в транспортному секторі» щодо застосування слів: «рідких та газоподібних похідних біомаси»</p>	<p>Враховано. Пункт викладено у редакції “В умовах України використання енергії з відновлюваних джерел в транспортному секторі доцільно здійснювати за рахунок: електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел; рідких та газоподібних біопалив; водню, виробленого з використанням електроенергії з відновлюваних джерел.”</p>
<p>у п. «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії» доцільно навести інформацію про наявну державну підтримку енергетичного машинобудування, яке існує у формі підтримки покупців/користувачів такого обладнання. В Україні цим інструментом є надбавка за місцеву складову;</p>	<p>Пропозиції до розділу «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії»</p>	<p>Враховано Розділ «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії» доповнено таким абзацом: “Одним з інструментів стимулювання виробництва українського обладнання сфери відновлюваної електроенергетики є надбавка до «зеленого» тарифу чи до аукціонної ціни за дотримання на електростанції відповідного рівня використання обладнання українського виробництва.”</p>
<p>на с. 30 в першому абзаці зазначені терміни експлуатації обладнання («20-25 років вітрові та сонячні електростанції»). В третьому абзаці на цій же сторінці зазначено, що «Враховуючи те, що у середньому термін експлуатації сонячних модулів становить 25-30 років,...». Бажано усунути невідповідність. Сучасні сонячні електростанції можуть мати строк</p>	<p>Абзац в розділі «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії» «Враховуючи те, що потреба в «зеленій» енергії зростатиме відповідно зростатиме і потреба у обладнанні для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії, систем накопичення енергії, балансуєчих потужностей</p>	<p>Враховано Цифри та слова в дужках абзацу в розділі «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії» викладено у такій редакції: «(25-30 років вітрові та сонячні електростанції, 7-10 років системи накопичення енергії)»</p>

<p>продуктивної експлуатації 25-30 років, а іноземна наукова література визначає термін експлуатації до 40 років;</p>	<p>тощо. Оскільки таке обладнання має кінцевий строк експлуатації (20-25 років вітрові та сонячні електростанції, 7-10 років системи накопичення енергії), Україна зацікавлена у створенні на своїй території потужностей для виробництва вітчизняного обладнання. Це дозволить створити нові робочі місця в середині держави та зменшити імпорту залежність від поставок обладнання.</p>	
<p>у Додатку 5 наведено дані про встановлені потужності електрогенеруючого обладнання та їхнє очікуване валове виробництво електроенергії. На основі цих даних можна стверджувати, що коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) промислових СЕС та наземних ВЕС зростатиме, в той час як КВВП домашніх СЕС у 2023-2030 рр. знизиться до 9% (порівняно з 11% у 2020 р. та 10% у 2021-2022 рр.). Аналогічно передбачається зниження КВВП ГЕС до 10 МВт (26% у 2021-2022 рр. та 24% у 2023-2030 рр.). КВВП ГЕС понад 10 МВт становить 19% у 2021 р., після чого знизиться до 17% у 2022-2030 рр. Відповідно, необхідно переглянути прогноз виробництва електроенергії цими потужностями;</p>	<p>Додаток 5 до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Частково враховано</p> <p>Враховано в частині виправлення прогнозних показників потужностей сонячної енергетики відповідно до збільшення питомого виробництва електроенергії за 1 МВт потужності.</p> <p>Невраховано в частині перегляду прогнозних показників потужностей ГЕС.</p> <p>Оскільки робота ГЕС залежить від водності річок, її коливання неможливо спрогнозувати. Так, у 2019 році був мінімум дебету річок і питома річне виробництво електроенергії ГЕС на 1 МВт склало лише 1,33 млн кВт*год.</p> <p>В прогнозах показників роботи ГЕС було прийнято значення питомого річного виробництва електроенергії на рівні 1,46 млн кВт*год за 1 МВт.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>

<p>за умови наявної фрагментарної регуляторної підтримки галузі вбачається недостатньо реалістичним більш ніж двократне зростання споживання біоетанолу (51,1 тис тне у 2020 р. та 110 тис тне у 2021 р.);</p>	<p>Додаток 6 до проекту НПДВЕ 2030 Розрахункова частка відновлюваної енергії у транспортному секторі</p>	<p>Враховано .</p> <p>Показники Додатку 6 щодо використання біоетанолу у 2021 році зменшено та встановлено на рівні 2019 року - 85 тис. т н.е.</p>
<p>при доопрацюванні Проекту пропонується також врахувати такі редакційні пропозиції:</p> <p>С.1 – «Перед Україною, як і перед іншими країнами світу, зважаючи на глобальні зміни клімату, забруднення навколишнього середовища та зменшення біорізноманіття, актуальним постало питання досягнення сталого розвитку»</p> <p>С.1 – «Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану оточуючого навколишнього природного середовища, запобігання зміні клімату».</p> <p>С.4, абзац 1 – зайвий, або матеріал викладений недостатньо послідовно (немає логічного зв'язку з наступними параграфами);</p> <p>С.5 – «Зростання обсягів встановленої потужності та обсягів генерації об'єктами відновлюваної електроенергетики протягом 2014-2020 років в Україні відбувалося завдяки створенню державою правових, організаційних та економічних стимулів, а саме запровадженню моделі фіксованого «зеленого» тарифу Законом</p>	<p>Пропозиції до тексту проекту НПД ВЕ 2030</p>	<p>Враховано.</p> <p>Текст викладено у такій редакції:</p> <p>речення на ст. 1 – «Перед Україною, як і перед іншими країнами світу, зважаючи на глобальні зміни клімату, забруднення навколишнього природного середовища та зменшення біорізноманіття, актуальним постало питання сталого розвитку»</p> <p>речення на ст. 1 – «Використання відновлюваних джерел енергії є одним із найбільш важливих напрямів енергетичної політики України, спрямованої на заощадження традиційних паливно-енергетичних ресурсів, поліпшення стану–навколишнього природного середовища, запобігання зміні клімату».</p> <p>абзац на ст. 4 - «Директивою ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел» встановлено ціль для Європейського Союзу до 2030 року на рівні 32 % частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії. Наразі Європейською Комісією зважаючи на наслідки російської агресії розглядається питання підвищення зазначеної цілі до 40 %.»</p> <p>речення ст. 5 – «Зростання обсягів встановленої потужності та обсягів генерації об'єктами відновлюваної електроенергетики протягом 2014-2020 років в Україні відбувалося завдяки</p>

<p>України «Про альтернативні джерела енергії»».</p> <p>С.6 – «Окрім фінансових викликів мають місце ризики технічного характеру, пов'язані зі складністю забезпечення операційної безпеки об'єднаної енергетичної системи України в умовах суттєвої частки відновлюваних джерел енергії.»</p> <p>С.7-9 – текст може бути оптимізовано або навіть видалено, що не призведе до втрати змісту і актуальності НПДЄЕ2030.</p> <p>С.8 – «Одночасно такі виробники матимуть право на отримання від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціонною ціною та розрахунковою ринковою ціною.»</p> <p>С.9 – «Враховуючи тенденції до будівництва споживачами енергії об'єктів відновлюваної енергетики для покриття власного споживання, гарантії походження електричної енергії з відновлюваних джерел енергії мають також видаватися споживачам на електроенергію, яка не відпущена в мережу».</p> <p>С.11 – «Планується, що виробництво електричної енергії з енергії сонячного випромінювання може бути збільшено до 10,5 ТВт*год у 2030 році (загальною потужністю близько 10 ГВт, з яких 7 ГВт промислових виробників та 3ГВт домогосподарств).</p>		<p>створенню державою правових, організаційних та економічних стимулів, а саме запровадженню моделі фіксованого «зеленого» тарифу Законом України «Про альтернативні джерела енергії»».</p> <p>речення ст 6 – «Окрім фінансових викликів мають місце ризики технічного характеру, пов'язані зі складністю забезпечення операційної безпеки об'єднаної енергетичної системи України в умовах суттєвої частки відновлюваних джерел енергії.»</p> <p>текст на ст.7-9 скорочено.</p> <p>речення на ст 8 – «Одночасно такі виробники матимуть право на отримання від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціонною ціною та розрахунковою ринковою ціною.»</p> <p>речення на ст. 9 – «Враховуючи тенденції до будівництва споживачами енергії об'єктів відновлюваної енергетики для покриття власного споживання, гарантії походження електричної енергії з відновлюваних джерел енергії мають також видаватися споживачам на електроенергію, яка не відпущена в мережу».</p> <p>речення на ст. 11 – «Планується, що виробництво електричної енергії з енергії сонячного випромінювання може бути збільшено до 10,5 ТВт*год у 2030 році (загальною потужністю близько 10 ГВт, з яких 7 ГВт промислових виробників та 3ГВт споживачів, у тому числі. домогосподарств).</p>
--	--	---

<p>На сторінці 4 зазначається, що проведення розрахунків показників розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року в межах підготовки НПДВЕ2030 було отримано шляхом проведення моделювання з використанням прогнозних показників економічного розвитку держави, можливості відповідної інфраструктури, доступності енергії для населення, попиту на електроенергію тощо. Однак, відсутність детальної інформації щодо використаних моделей не дає можливості оцінити достовірність розрахунку відповідних показників. Крім того, не зрозумілим є як зміниться структура кінцевого споживання та виробництва електроенергії та тепла, якщо будуть досягнуті запропоновані частки ВДЕ за напрямками їх використання</p>	<p>Сторінка 4 проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано. Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго та Мінрегіоном, а також були узгоджені на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Розрахунки показників проекту НПДВЕ2030 базуються на показниках енергоефективного сценарію Національного плану дій з енергоефективності на період до 2030 року (НПДЕЕ2030), однак, останній не враховував такі частки ВДЕ, а відтак показники валового кінцевого енергоспоживання можуть змінитися як в сторону зростання, так і падіння</p>	<p>Додаток 1 до проекту НПДВЕ 2030 «Очікуваний валовий кінцевий обсяг енергоспоживання до 2030 року»</p>	<p>Не враховано. Показники проекту НПДВЕ 2030 були узгоджені на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030 з Мінрегіоном, Мініфраструктури, НКРЕКП, а також погоджено з Міненерго. При цьому в проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>
<p>Не зрозумілим є наскільки або чи взагалі використовувався Звіт з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей, що щорічно готується НЕК "Укренерго", при підготовці НПДВЕ 2030</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Враховано Показники проекту НПДВЕ 2030 були узгоджені на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ 2030 з Мінрегіоном, Мініфраструктури,</p>

		<p>НКРЕКП, а також отримано погодження Міненерго.</p> <p>Зауважень від ПрАТ «НЕК «Укренерго» щодо відповідності показників проекту НПД ВЕ 2030 показникам Звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей не надходило.</p> <p>Цільовим сценарієм Звіту з оцінки з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву, затвердженим постановою НКРЕКП від 20.04.2022 № 394 визначено досягнення 25,4 % виробництва електричної енергії з ВДЕ та ГЕС у 2030 році. НПД ВЕ 2030 передбачає досягнення показника >25% у 2030 році. Також, Звіто визначена необхідність будівництва у максимально стислі строки високоманевреної генерації з можливістю швидкого пуску в обсязі щонайменше 1,45 ГВт та установок зберігання енергії в обсязі 0,74 ГВт, що враховано в НПД ВЕ 2030.</p>
<p>Не зрозумілим є яким чином розрахована частка (35 % в 2030 р.) відновлюваних джерел у валовому кінцевому обсязі споживання енергії в системах опалення та охолодження і які обсяги електроенергії та тепла будуть відновлюваними й яка частка ВДЕ безпосередньо</p>	<p>Додатки 1-4 проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Враховано</p> <p>Показники частки енергії, виробленої з відновлюваних джерел в споживанні теплової енергії було розраховано за правилами Директиви 2009/28/ЄС «Про сприяння використання енергії з відновлюваних джерел». Показники проекту НПДВЕ 2030 були узгоджені на засіданнях Робочих груп з розробки НПДВЕ</p>

<p>споживатиметься кінцевими споживачами, наприклад, біопалива</p>		<p>2030 з Мінрегіоном, Мініфраструктури, НКРЕКП, а також погоджено з Міненерго.</p> <p>Крім того, враховано стратегічні цілі Концепції реалізації державної політики у сфері теплопостачання, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 569-р, щодо досягнення частки використання альтернативних джерел енергії (відновлювані джерела енергії та вторинні енергетичні ресурси) у виробництві теплової енергії об'єктами у сфері теплопостачання у 2025 році – 30 %, у 2035 році – 40 %.</p>
<p>Проект НПДВЕ2030 не містить розрахунків скорочення викидів парникових газів від його реалізації, що наразі є вкрай важливим для оцінки можливостей досягнення цілі оновленого Національно визначеного внеску України до Паризької угоди</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано</p> <p>Визначення впливу на навколишнє природне середовище буде проведено під час розроблення Стратегічної екологічної оцінки проекту НПДВЕ 2030.</p>
<p>Доцільно запропонувати стимули або інструменти державної підтримки для виробників електричної енергії з відновлюваних джерел, які мають «впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи накопичення енергії та керування попитом» (с.8). Наразі єдиним інструментом стимулювання для встановлення таких потужностей може бути участь у балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг, однак вона може стосуватися лише виробників електроенергії з біомаси, враховуючи прогнозований характер виробництва електроенергії. Крім того, відповідно до</p>	<p>Пропозиції до Плану заходів проекту НПД ВЕ 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою створення умов для розвитку систем накопичення енергії та керування попитом Планом заходів проекту НПД ВЕ 2030 передбачається проведення конкурсів на будівництво нової генеруючої потужності та на виконання заходів з управління попитом, відповідно до потреб енергосистеми.</p> <p>Крім того, поступове введення плати за небаланси спонукатиме виробників енергії з відновлюваних джерел вживати заходи з покращення якості прогнозування вироблення електроенергії, або використання засобів накопичення енергії.</p> <p>Також, 15.02.2022 Верховною Радою України прийнято Закон України № 2046-IX “Про</p>

Правил ринку, потужність такого обладнання має перевищувати 50 МВт;		внесення змін до деяких законів України щодо розвитку установок зберігання енергії”, яким врегульовано питання можливості використання системи накопичення енергії споживачами, а також виробниками електричної енергії, зокрема, виробниками електричної енергії з відновлювальних джерел енергії.
у реченні «...надбавки виробникам з альтернативних джерел (різниці між «зеленим» тарифом або аукціонною та ринковою ціною» (с.9)), необхідне уточнення поняття «ринковою ціною», зокрема, який ринок мається на увазі (ринок двосторонніх договорів)	Речення на сторінці 9 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»: «Крім того, запровадження системи видачі гарантій походження дозволить збільшити вартість електроенергії з альтернативних джерел енергії та відповідно зменшити обсяг витрат гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел (різниці між «зеленим» тарифом або аукціонною та ринковою ціною). Відповідно це вплине на розміри тарифу на послуги з передачі електроенергії у бік зменшення та позитивно відобразиться на вартості електричної енергії для усіх споживачів.»	Не враховано Всі умови запровадження зазначеної надбавки будуть визначені первинним законодавством.
необхідно передбачити інструменти стимулювання для встановлення засобів накопичення енергії проз'юмерами (с. 15)	Пропозиції до Плану заходів проекту НПДВЕ 2030	Не враховано. З метою створення умов для розвитку систем накопичення енергії та керування попитом Планом заходів проекту НПД ВЕ 2030 передбачається: - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів, у

		<p>тому числі енергетичних кооперативів та приватних домогосподарств;</p> <p>- проведення конкурсів на будівництво нової генеруючої потужності та на виконання заходів з управління попитом, відповідно до потреб енергосистеми.</p> <p>Крім того, 15.02.2022 Верховною Радою України прийнято Закон України № 2046-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку установок зберігання енергії», яким врегульовано питання можливості використання системи накопичення енергії споживачами, а також виробниками електричної енергії, зокрема, виробниками електричної енергії з відновлювальних джерел енергії.</p>
<p>передбачається істотне збільшення споживання біопалива I-го та II поколінь в транспортному секторі (с.20), проте в проєкті НПДВЕ2030 не зазначено за рахунок яких інструментів підтримки та стимулювання галузі це буде досягнуто. В світовій практиці найбільш дієвим інструментом стимулювання галузі є вимога домішування біологічного компоненту палива. Така вимога діяла і в Україні до 2015 р. Бажано уточнити чи передбачається нарощування імпорту біологічного компонента палива, чи збільшення внутрішнього виробництва. Аналогічно, необхідно зазначити які інструменти стимулювання передбачені для моторного біопалива II покоління. Крім того, на 2030 р. передбачається чотирикратне зростання споживання</p>	<p>Щодо збільшення споживання рідкого біопалива у транспортному секторі розділ «Використання відновлюваних джерел енергії в транспортному секторі»</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою сприяння розвитку використання рідкого біопалива Планом заходів проєкту НПДВЕ 2030 передбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводження у Верховній Раді України проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» (реєстр. № 3356-д від 05.11.2020). <p>Прийняття законопроєкту № 3356-д сприятиме залученню інвестиції у виробництво рідкого біопалива; стимулюванню будівництва нових потужностей із виробництва біоетанолу; підвищенню рівня завантаженості спиртових заводів та виробничого потенціалу суміжних сфер;</p> <p>Для подальшого стимулювання розвитку виробництва рідкого біопалива Планом заходів</p>

<p>біоетанолу I покоління (порівняно з 2020 р.). Як відомо з Директиви 2009/28/ЕС, що вже втратила чинність, біоетанол з харчових та кормових культур (I покоління) сприяє незначному скороченню викидів парникових газів (16%-52%), тож Директива RED II накладає обмеження в обсязі 7% на таке біопаливо і воно має бути виведене з ринку до 2030 р. Директива RED II вже є обов'язковою для імплементації в Україні і визначає, що скорочення викидів парникових газів від біопалива має скласти не менше 60% для потужностей, введених в експлуатацію у період з 15.10.2015 р. до 31.12.2020 р., і не менше 65% для потужностей, введених в експлуатацію з 2023 р ;</p>		<p>проекту НПДВЕ 2030 передбачається розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо сприяння виробництву рідкого біопалива.</p>
<p>у Додатку 5 наведено дані про встановлені потужності електрогенеруючого обладнання та їхнє очікуване валове виробництво електроенергії. На основі цих даних можна стверджувати, що коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) промислових СЕС та наземних ВЕС зростатиме, в той час як КВВП домашніх СЕС у 2023-2030 рр. знизиться до 9% (порівняно з 11% у 2020 р. та 10% у 2021-2022 рр.). Аналогічно передбачається зниження КВВП ГЕС до 10 МВт (26% у 2021-2022 рр. та 24% у 2023-2030 рр.). КВВП ГЕС понад 10 МВт становить 19% у 2021 р., після чого знизиться до 17% у 2022-2030 рр.</p>	<p>Додаток 5 до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Частково враховано</p> <p>Враховано в частині виправлення прогнозних показників потужностей сонячної енергетики відповідно до збільшення питомого виробництва електроенергії за 1 МВт потужності.</p> <p>Невраховано в частині перегляду прогнозних показників потужностей ГЕС.</p> <p>Оскільки робота ГЕС залежить від водності річок, її коливання неможливо спрогнозувати. Так, у 2019 році був мінімум дебету річок і питома річне виробництво електроенергії ГЕС на 1 МВт склало лише 1,33 млн кВт*год.</p> <p>В прогнозах показників роботи ГЕС було прийнято значення питомого річного</p>

Відповідно, необхідно переглянути прогноз виробництва електроенергії цими потужностями;		виробництва електроенергії на рівні 1,46 млн кВт*год за 1 МВт. Показники проекту НПДВЕ 2030 погоджено з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.
доцільно брати до уваги наміри України виробляти «зелений» водень. Відповідно, проєкт НПДВЕ2030 має враховувати встановлені потужності ВДЕ саме для потреб виробництва «зеленого» водню;	Підрозділ «Зелений» водень»	Не враховано. З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року а також необхідні заходи для реалізації. Показники проекту НПДВЕ 2030 погодженно з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.

ГС «Українська вітроенергетична асоціація»

Зазначена ціль не є актуально з декількох причин: 1) ціль застаріла та була оновлена положенням Директиви (ЄС) 2018/2001 про сприяння використанню енергії з відновлювальних джерел від 11 грудня 2018 року, якою встановлено ціль не менше 32%. Але ЄК (Європейська Комісія) вже запропонувала підвищення цілі встановленої в Директиві (ЄС) 2018/2001 до 40% в рамках її перегляду (RED III). Варто також зазначити, що згадані цілі – загальноєвропейські, тому не обов'язково передбачають встановлення ідентичних індикаторів на національному рівні в Україні.	Абзац 1 Вступ «В інформаційному повідомленні Європейської Комісії від 22 січня 2014 року під назвою «Рамкова кліматична та енергетична політика на період з 2020 до 2030 року» було встановлено основні положення майбутньої енергетичної та кліматичної політики Союзу та викладено принципи взаєморозуміння щодо розробки таких політик після 2020 року. Комісія запропонувала встановити мету на 2030 рік щодо частки споживання енергії з відновлюваних джерел на рівні не менше 27%. Ця пропозиція була схвалена Європейською радою у її висновках від 23 та 24 жовтня 2014 року»	Враховано. Перший абзац на ст. 4 Вступу викладено у такій редакції: «Директивою ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел» встановлено ціль для Європейського Союзу до 2030 року на рівні 32 % частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні енергії. Наразі Європейською Комісією зважаючи на наслідки російської агресії розглядається питання підвищення зазначеної цілі до 40 % . »
---	---	--

<p>2) Україна не зобов'язана впроваджувати положення ані інформаційного повідомлення ЄК, ані ціль для Європейського Союзу, передбачену Директивою (ЄС) 2018/2001. Для України така ціль встановлюватиметься на рівні Енергетичного Співтовариства відповідно до Директиви (ЄС) 2018/2001 адаптованої рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року</p>		
<p>Слід додати доцільність гібридного використання ВДЕ (наприклад комбінованих вітро-сонячних установок) Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі Для виробництва електричної енергії в умовах України доцільно використовувати такі види відновлюваних джерел: енергія вітру, енергія сонячного випромінювання, енергія потоку річок, енергія біомаси, термальна енергія Землі, гібридне використання різних джерел ВДЕ (наприклад, за допомогою комбінованих вітро-сонячних установок).</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» «Для виробництва електричної енергії в умовах України доцільно використовувати такі види відновлюваних джерел: енергія вітру, енергія сонячного випромінювання, енергія потоку річок, енергія біомаси, термальна енергія Землі»</p>	<p>Враховано. Абзац 1 Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції: «Для виробництва електричної енергії в умовах України доцільно використовувати такі види відновлюваних джерел: енергія вітру, енергія сонячного випромінювання, енергія потоку річок, енергія біомаси, термальна енергія Землі, а також технології комбінованого (гібридного) використання різних відновлюваних джерел (наприклад, за допомогою комбінованих вітро-сонячних установок і т.п.)»</p>
<p>Необхідно оновити дані станом на початок 2022 р. Відповідно до даних НКРЕКП, встановлена потужність сектору ВДЕ склала 8450,8 МВт (без врахування дСЕС); З урахуванням дСЕС (дані Деренергоефективності) загальна встановлена потужність сектору ВДЕ становить 9517,95 МВт Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» ... На початок 2021 року, встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики, без урахування об'єктів, розташованих на тимчасово окупованих територіях, щодо яких було отримано «зелений» тариф, склала 8 516 МВт, з них: – сонячні електростанції суб'єктів господарювання (виробників) – 6094 МВт; – сонячні електростанції приватних домогосподарств (споживачів) – 779 МВт; – вітрові електростанції – 1314 МВт;</p>	<p>Враховано Показники Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» оновлено відповідно до офіційних даних НКРЕКП щодо потужностей об'єктів відновлюваної енергетики, які працюють за «зеленим» тарифом, а також інформації операторів системи розподілу щодо роботи сонячних електростанцій приватних домогосподарств.</p>

<p>...</p> <p>На кінець 2021 року, встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики, без урахування об'єктів, розташованих на тимчасово окупованих територіях, щодо яких було отримано «зелений» тариф, склала 9 517,95 МВт, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сонячні електростанції суб'єктів господарювання (виробників) – 6381,1 МВт; - сонячні електростанції приватних домогосподарств (споживачів) – 1205,15 МВт; - вітрові електростанції – 1 534,9 МВт; - електростанції на біомасі – 151,8 МВт; - електростанції на біогазі – 124,1 МВт; - малі гідроелектростанції – 120,9 МВт. 	<ul style="list-style-type: none"> - електростанції на біомасі – 109 МВт; - електростанції на біогазі – 103 МВт; - малі гідроелектростанції – 117 МВт. 	
<p>Вважаємо, що акцент на тому, що вартість виробленої «зеленої» електроенергії висока не є обґрунтованою. Вона є адекватною з огляду на ризики країни та вартість капіталу для України</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Стрімке, більш ніж втричі протягом 2019-2020 років, зростання обсягів виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, створило ряд економічних і технічних викликів, пов'язаних, як з відсутністю сталої фінансової системи оплати електроенергії, виробленої з ВДЕ, так і з обмеженими</p>	<p>Абзац на ст.5 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>«В той же час, система підтримки за моделлю «зеленого» тарифу, через відсутність зворотних зв'язків та ринкових механізмів ціноутворення, не сформувала сталого підходу до розвитку відновлюваної енергетики в Україні. Стрімке, більш ніж втричі протягом 2019-2020 років, зростання обсягів виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, створило ряд економічних і технічних викликів, пов'язаних, як з високою вартістю виробленої «зеленої» електроенергії, так і з обмеженими можливостями об'єднаної енергетичної системи України до інтеграції таких об'єктів.»</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац на ст.5 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено в такій редакції:</p> <p>«В той же час, система підтримки за моделлю «зеленого» тарифу, через відсутність зворотних зв'язків та ринкових механізмів ціноутворення, не сформувала сталого підходу до розвитку відновлюваної енергетики в Україні. Стрімке, більш ніж втричі протягом 2019-2020 років, зростання обсягів виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, створило ряд економічних і технічних викликів, пов'язаних, як з відсутністю сталої фінансової системи оплати електроенергії, виробленої з ВДЕ, так і з обмеженими можливостями об'єднаної енергетичної системи</p>

<p>можливостями об'єднаної енергетичної системи України до інтеграції таких об'єктів.</p>		<p>України до інтеграції об'єктів відновлюваної електроенергетики.»</p>
<p>Слід також зазначити, що формування заборгованості також виникло через загальні проблеми ринку електричної енергії (обґрунтованість тарифів, дії учасників ринку та інш.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Це призвело до значного збільшення виплат виробникам електричної енергії за «зеленим» тарифом та спричинило зростання обсягу субсидіювання, яке реалізоване через покладання спеціальних обов'язків на державні компанії ДП «Гарантований покупець» та ПрАТ «НЕК «Укренерго», через загальні проблеми ринку електричної енергії (обґрунтованість тарифів, дії учасників ринку та інш.), що призвело до формування заборгованості ДП «Гарантований покупець» перед виробниками за «зеленим» тарифом.</p>	<p>Абзац на ст. 6 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Це призвело до значного збільшення виплат виробникам електричної енергії за «зеленим» тарифом та спричинило зростання обсягу субсидіювання, яке реалізоване через покладання спеціальних обов'язків на державні компанії ДП «Гарантований покупець» та ПрАТ «НЕК «Укренерго», що призвело до формування заборгованості ДП «Гарантований покупець» перед виробниками за «зеленим» тарифом.</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац на ст. 6 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції:</p> <p>Це призвело до значного збільшення виплат виробникам електричної енергії за «зеленим» тарифом та спричинило проблеми на ринку електричної енергії (обґрунтованість тарифів, дії учасників ринку та інш.) і зростання обсягу субсидіювання, яке реалізоване через покладання спеціальних обов'язків на державні компанії ДП «Гарантований покупець» та ПрАТ «НЕК «Укренерго», що призвело до формування заборгованості ДП «Гарантований покупець» перед виробниками за «зеленим» тарифом.</p>
<p>Слід зазначити, що вищезазначена Постанова потребує оновлення враховуючи останні зміни у законодавстві та плани впровадження Feed-in-Premium.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 27 грудня 2019 року № 1175 «Про запровадження конкурентних умов</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 27 грудня 2019 року № 1175 «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», якою затверджено Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, Порядок відбору операторів електронних майданчиків для</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац на ст. 7 розділу «Відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції:</p> <p>“Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 27 грудня 2019 року № 1175 «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел</p>

<p>стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», якою затверджено Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, Порядок відбору операторів електронних майданчиків для забезпечення проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки та визначено ДП «Прозорро.Продажі» адміністратором електронної торгової системи, у якій проводимуться аукціони. Вищезазначена Постанова потребує оновлень відповідно до змін, передбачених у Законі «Про альтернативні джерела енергії», також її необхідно оновити у разі запровадження системи Feed-in-Premium</p>	<p>забезпечення проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки та визначено ДП «Прозорро.Продажі» адміністратором електронної торгової системи, у якій проводимуться аукціони.</p>	<p>енергії», якою затверджено Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, Порядок відбору операторів електронних майданчиків для забезпечення проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки та визначено ДП «Прозорро.Продажі» адміністратором електронної торгової системи, у якій проводимуться аукціони. З метою приведення зазначеної постанови до положень Закону України від 21.07.2020 № 810-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» та вдосконалення аукціонної моделі підтримки відновлюваної енергетики Міненерго розробило відповідні зміни.”</p>
<p>Слід зазначити, що така система також необхідна для ефективної реалізації Corporate PPAs.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Питання створення системи видачі гарантій походження електричної енергії є актуальним для споживачів, в першу чергу експортерів, з огляду на майбутнє запровадження механізму вуглецевого коригування на кордоні з ЄС (СВАМ), а також для ефективної реалізації Corporate PPAs. Придбавши «зелену» електроенергію разом із гарантією походження, українські експортери матимуть змогу підтвердити, що продукція вироблена з відновлюваних джерел та уникнути оподаткування за викиди вуглецю.</p>	<p>Абзац на ст 9 Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Питання створення системи видачі гарантій походження електричної енергії є актуальним для споживачів, в першу чергу експортерів, з огляду на майбутнє запровадження механізму вуглецевого коригування на кордоні з ЄС (СВАМ). Придбавши «зелену» електроенергію разом із гарантією походження, українські експортери матимуть змогу підтвердити, що продукція вироблена з відновлюваних джерел та уникнути оподаткування за викиди вуглецю.</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзац на ст 9 Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції:</p> <p>«Питання створення системи видачі гарантій походження електричної енергії є актуальним для споживачів, в першу чергу експортерів, з огляду на майбутнє запровадження механізму вуглецевого коригування на кордоні з ЄС (СВАМ), а також для ефективної реалізації Corporate PPAs. Придбавши «зелену» електроенергію разом із гарантією походження, українські експортери матимуть змогу підтвердити, що продукція вироблена з відновлюваних джерел та знизити оподаткування за викиди вуглецю.</p>
<p>Коментар: регулювання видачі гарантій походження електроенергії зараз обговорюється з метою запуску процесу видачі гарантій походження в Україні. Але</p>	<p>Абзац 4 на ст. 9 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p>	<p>Враховано:</p> <p>Абзац 4 на ст. 9 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у</p>

<p>враховуючи практику країн ЄС, гарантії походження реалізуються на окремих електронних платформах окремо від ринку електричної енергії та вартість гарантій не входить у фактичну вартість або ціну електричної енергії. Крім того, твердження про вплив гарантій походження на вартість електроенергії з ВДЕ може призвести до хибних висновків про високу вартість електроенергії із ВДЕ, що не відповідає дійсності.</p> <p>Гарантії походження корисні для розвитку нової генерації без системи підтримки та для споживачів, які зацікавлені в отриманні інформації щодо походження електричної енергії. У той же час варто врахувати в системі гарантій походження особливості використання гарантій для виробників за «зеленим» тарифом та гарантій походження для проєктів ВДЕ без «зелених» тарифів та аукціонів. Зокрема, гарантії погодження за електричну енергію по «зеленому» тарифу повинні надаватись споживачам за окремою процедурою, щоб не призводити до зниження вартості гарантій походження для виробників ВДЕ без «зеленого» тарифу.</p>	<p>Крім того, запровадження системи видачі гарантій походження дозволить збільшити вартість електроенергії з альтернативних джерел енергії та відповідно зменшити обсяг витрат гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел (різниці між «зеленим» тарифом або аукціонною та ринковою ціною). Відповідно це вплине на розміри тарифу на послуги з передачі електроенергії у бік зменшення та позитивно відобразиться на вартості електричної енергії для усіх споживачів.</p>	<p>такій редакції: «Крім того, запровадження гарантій походження дозволить збільшити попит на електроенергію з альтернативних джерел енергії, дохід виробників енергії з ВДЕ, які продають електроенергію на ринку, за рахунок реалізації гарантій походження та зменшити обсяг витрат гарантованого покупця, необхідних для сплати надбавки виробникам з альтернативних джерел (за рахунок отримання коштів за реалізацію гарантій походження на обсяг електроенергії, яка реалізується за «зеленим» тарифом або аукціонною ціною).»</p>
<p>Пропонуємо додати інформацію щодо видів Corporate PPAs (фізичні та фінансові) та кроків, які необхідні для їх успішної імплементації та подолання складнощів з їх використанням в Україні (вимоги до договорів, виключення з регулювання, яке застосовується до ринків капіталу, видача гарантій походження та інш.)</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) – договорів купівлі-продажу електричної енергії, відповідно до яких покупцем електричної є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця.</p>	<p>Враховано</p> <p>Абзаци на ст. 9-10 розділу «Використання відновлювальних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» викладено у такій редакції та доповнено новим абзацом: «Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's) різних типів, у тому числі фізичних (physical corporate PPA), «з рукавом» ("sleeved" PPA) та віртуальних</p>

<p>Високий попит на «зелену» електроенергію створює умови для розвитку сегменту прямих договорів (Corporate PPA's, фізичних і фінансових) – договорів купівлі-продажу електричної енергії, відповідно до яких покупцем електричної є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця.</p>		<p>(virtual/synthetic PPA). Покупцем електроенергії відповідно до таких договорів є приватний споживач, а не держава в особі гарантованого покупця. Світовий ринок Corporate PPA's за останні декілька років суттєво зріс, лише за 2019 рік було підписано Corporate PPA's на загальну потужність 19,5 ГВт.</p> <p>Українські виробники альтернативної енергії можуть бути зацікавленими у переході від продажу електроенергії за «зеленим» тарифом на її експорт за прямими договорами та з гарантією походження. Тому вимоги щодо регулювання cPPA повинні бути гармонізовані з вимогами щодо cPPA в ЄС та вимогами щодо фінансової та банківської привабливості (bankability).</p> <p>Застосування Corporate PPA's дозволить збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі без додаткового фінансового навантаження на державу».</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити, щодо розвитку офшорної вітроенергетики в Чорноморському та Азовському морях.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Сприятливою територією для розвитку відновлюваної енергетики є зона відчуження Чорнобильської АЕС, яка має розвинуту електроенергетичну інфраструктуру та знаходиться у енергодефіцитному регіоні.</p> <p>Сприятливою територією для розвитку офшорної вітроенергетики є мілководні території великих акваторій – Азовського та Чорного морів, затоки Сиваш, водосховищ</p>	<p>Останній абзац на ст.10 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Сприятливою територією для розвитку відновлюваної енергетики є зона відчуження Чорнобильської АЕС, яка має розвинуту електроенергетичну інфраструктуру та знаходиться у енергодефіцитному регіоні.</p>	<p>Враховано</p> <p>Розділ «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» доповнено абзацем такого змісту:</p> <p>«Для розвитку офшорної вітроенергетики сприятливою територією є мілководні території великих акваторій Азовського та Чорного морів, затоки Сиваш, водосховищ Дніпровського каскаду гідроелектростанцій, лиманів.»</p>

Дніпровського каскаду гідроелектростанцій, лиманів		
<p>Пропонуємо актуалізувати дані, станом на початок 2022 року До прикладу, відповідно до даних Держенергоефективності, на початку 2021 року встановлена потужність вітрових електростанцій сягала 1593 МВт (Встановлена потужність об'єктів ВДЕ в Україні за I півріччя 2021р збільшилась на 8,3% - до 9225 МВт — EXPRO Consulting)</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Україна має значний потенціал подальшого розвитку вітроенергетики. Найбільш перспективними для цього є південні та південно-східні регіони країни, де середня швидкість вітру на висоті осі ротора сучасних вітрових електроустановок сягає від 7 метрів за секунду і вище. На початок 2022 року встановлена потужність об'єктів вітроенергетики становила 1 534,9 МВт (без урахування об'єктів розташованих на тимчасово окупованих територіях).</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Вітрова енергетика</p> <p>Україна має значний потенціал подальшого розвитку вітроенергетики. Найбільш перспективними для цього є південні та південно-східні регіони країни, де середня швидкість вітру на висоті осі ротора сучасних вітрових електроустановок сягає від 7 метрів за секунду і вище. На початок 2021 року встановлена потужність об'єктів вітроенергетики становила 1 314МВт (без урахування об'єктів розташованих на тимчасово окупованих територіях).</p>	<p>Враховано.</p> <p>Показники розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі» оновлено відповідно до офіційних даних НКРЕКП щодо потужностей об'єктів відновлюваної енергетики, які працюють за «зеленим» тарифом, а також інформації операторів системи розподілу щодо роботи сонячних електростанцій приватних домогосподарств.</p>
<p>Пропонуємо актуалізувати дані. До прикладу, відповідно до даних Держенергоефективності, валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі становив 148 тис. т н. е. (Держенергоефективності України (sace.gov.ua))</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в транспортному секторі</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в транспортному секторі»</p> <p>...</p> <p>В 2020 році валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі становив 95 тис. т н. е., а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - біоетанол/етилтретбутиловий ефір, вироблений з біоетанолу – 51,1 тис. т н. е.; 	<p>Враховано</p> <p>Абзац в розділі «Використання відновлюваних джерел енергії в транспортному секторі» викладено в такій редакції: «В 2020 році валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі становив 95 тис. т н. е. (148 тис. т н. е. з урахуванням мультиплакаторів за Директивою 2009/28/ЄС), а саме:</p>

<p>...</p> <p>В 2020 році валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі становив 148 тис. т н. е., а саме:</p>	<p>- електроенергія з відновлюваних джерел – 43,9 тис. т н. е., у тому числі:</p> <p>– споживана електроенергія з відновлюваних джерел залізничним транспортом (без урахування мультиплікаційного коефіцієнту за Директивою 2009/28/ЄС – 2,5) – 35,4 тис. т н. е.,</p> <p>– споживана електроенергія з відновлюваних джерел іншими видами транспорту – 8,5 тис. т н. е.</p>	<p>– біоетанол/етилтретбутиловий ефір, вироблений з біоетанолу – 51,1 тис. т н. е.;</p> <p>– електроенергія з відновлюваних джерел – 43,9 тис. т н. е. (97 тис. т н. е. з урахуванням мультиплікаторів), у тому числі:</p> <p>– споживана електроенергія з відновлюваних джерел залізничним транспортом 35,4 тис. т н. е. (88,5 тис. т н.е. з урахуванням мультиплікатора за Директивою 2009/28/ЄС – 2,5)</p> <p>– споживана електроенергія з відновлюваних джерел іншими видами транспорту – 8,5 тис. т н. е.»</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити, щодо можливості використання офшорних вітрових електростанцій</p> <p>Використання відновлюваних газів</p> <p>...</p> <p>Відновлюваний водень</p> <p>Напрямок виробництва водню з використанням відновлюваних джерел енергії є новим не лише в Україні, а й загалом в світі. Наразі найбільш доцільним способом отримання «зеленого» водню є розщеплення води в електролізерах на водень і кисень електроенергією, виробленою з відновлюваних джерел. В умовах України перш за все йдеться про об'єкти вітряної, зокрема, офшорної, та сонячної генерації або їх комбінації – гібридних електростанцій.</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних газів»</p> <p>...</p> <p>«Зелений» водень</p> <p>Напрямок виробництва водню з використанням відновлюваних джерел енергії є новим не лише в Україні, а й загалом в світі. Наразі найбільш доцільним способом отримання «зеленого» водню є розщеплення води в електролізерах на водень і кисень електроенергією, виробленою з відновлюваних джерел. В умовах України перш за все йдеться про об'єкти вітряної та сонячної генерації або їх комбінації – гібридних електростанцій.</p>	<p>Частково враховано.</p> <p>Враховано пропозицію щодо зміни назви. назва підрозділу “Зелений” водень” змінена на “Відновлюваний” водень”</p> <p>Не враховано включення в абзац слів “зокрема, офшорної”, оскільки до об'єктів вітрової генерації, визначених в абзаці, відносяться наземні та офшорні вітроелектростанції.</p>

<p>Коментар: Використання поняття "зелений" водень не відповідає європейським практикам. В документах стратегічного планування ЄС, зокрема у Водневій стратегії ЄС, застосовується поняття відновлюваного водню ('renewable hydrogen'). За Угодою про асоціацію, Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати Директиву Європейського Парламенту і Ради 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС. Однак наприкінці 2021 року були опубліковані пропозиції Європейської Комісії для перегляду Директиви 2009/73/ЄС та Регламенту №715/2009 з метою переходу від природного газу до відновлюваних та низьковуглецевих газів, зокрема біометану та водню. В пропозиціях Європейської Комісії для перегляду Директиви 2009/73/ЄС використовується термін «відновлюваний водень» замість «зеленого» водню. В цілях приведення термінів у Національному плані у відповідність до Директив ЄС пропонується використання терміну "відновлювальний водень".</p> <p>Зокрема, необхідно уточнення стосовно відповідності водню, виробленого з використанням біометану, визначення зеленого водню/renewable hydrogen.</p> <p>Використання відновлюваних газів</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних газів»</p> <p>...</p> <p>«Зелений» водень</p>	<p>Враховано</p> <p>Назву підрозділу «Зелений» водень» (ст. 22) викладено у такій редакції «Відновлюваний водень».</p> <p>Слова в тексті проекту НПДВЕ 2030 ««зелений» водень» замінено словами «відновлюваний водень» у відповідних відмінках.</p>
--	--	---

<p>“Відновлюваний водень”</p>	<p>Пропозиції до Плану заходів Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Враховано частково.</p>
<p>Коментар: Загалом, хоча нормативно встановлені вимоги до змісту, обсягу та рівня деталізації національних планів дій відсутні, однак враховуючи назву документу – Національний план дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року, доцільно було б у цьому документі визначити чіткий перелік дій, необхідних для розвитку кожного із сегментів відновлюваної енергетики, що передбачені в такому Національному плані дій.</p> <p>Пропонується уникати в Національному плані дій декларативних формулювань, що не встановлюють чітких вимог до таких дій, наприклад, «створення сприятливих умов», «розширення міжнародного співробітництва», «популяризація», оскільки це значно знижує ефективність документу.</p> <p>З урахуванням зазначеного вище, пропонується переглянути таблицю «Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики», а саме:</p> <p>1) привести запропоновані у таблиці заходи у відповідність до вимог законодавства, або виключити (наприклад, таблиця містить захід «1. Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть</p>	<p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p> <p>Не враховано питання щодо доповнення заходів змістом основних положень, що мають містити такі акти, та визначення чіткості заходів</p> <p>План заходів містить пункти щодо розробки нових схем підтримки сфери відновлюваної енергетики, які ґрунтуються на принципах, зазначених у Директиві (ЄС)</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p> <p>Не враховано питання щодо доповнення заходів змістом основних положень, що мають містити такі акти, та визначення чіткості заходів</p> <p>План заходів містить пункти щодо розробки нових схем підтримки сфери відновлюваної енергетики, які ґрунтуються на принципах, зазначених у Директиві (ЄС)</p>

<p>за роком, на який встановлюється річна квота підтримки». Однак він не в повній мірі відповідає ч. 5 ст. 9³ Закону України «Про альтернативні джерела енергії», згідно з якою Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, щороку, не пізніше 1 грудня, встановлює річну квоту підтримки та графік проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативні прогностичні показники річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Пропозиції щодо розміру річних квот підтримки готуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та оператором системи передачі з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, стану реалізації проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.);</p> <p>2) доповнити заходи що стосуються розробки нормативно-правових актів</p>		<p>2018/2001, адаптованих рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року, а також зміст основних положень яких викладено в тексті НПДВЕ 2030.</p> <p>Кожний пункт плану заходів має чіткі строки виконання та відповідальних виконавців.</p>
---	--	---

<p>основними положеннями, що мають містити такі акти.</p> <p>3) переглянути передбачені в таблиці заходи на предмет їх чіткості та ефективності для розвитку відновлюваної енергетики.</p>		
--	--	--

<p>Пропонуємо актуалізувати дані, станом на початок 2022 року</p> <p>До прикладу, відповідно до даних Держенергоефективності, потенціал відновлюваних джерел енергії, сягає 98,00 млн т н. е. в рік (Потенціал Держенергоефективності України (saee.gov.ua))</p> <p>Відповідно до даних Держенергоефективності, загальне кінцеве енергоспоживання в Україні відповідно до показників енергетичного балансу 47,821млн т н. е. в рік (Bal_2020_ue.xls (live.com))</p>	<p>абзац на ст. 2 Вступу</p> <p>...</p> <p>За даними Інституту відновлюваної енергетики Національної академії наук України Україна має значний технічно-досяжний енергетичний потенціал відновлюваних джерел енергії, який сягає 68,9 млн т н. е. в рік. Загальне кінцеве енергоспоживання в Україні відповідно до показників енергетичного балансу за 2020 рік (розраховане за правилами Директиви 2009/28/ЄС) становило 50,5 млн т н. е. (з них лише біля 4 млн т н. е. з відновлюваних джерел). Отже, Україна при збереженні теперішнього рівня енергоспоживання у майбутньому має змогу повністю забезпечувати свої енергетичні потреби енергією з відновлюваних джерел. Основними напрямками використання відновлюваних джерел енергії в Україні є: вітрова енергія, сонячна енергія, енергія річок, енергія біомаси, геотермальна енергія, енергія навколишнього природного середовища з використанням теплових насосів.</p>	<p>Не враховано.</p> <p>За даними Інституту відновлюваної енергетики НАН України технічно-досяжний потенціал вироблення енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива складає 98,00 млн т у. п. в рік або 68,9 млн т н. е. (Потенціал Держенергоефективності України (saee.gov.ua))</p> <p>Загальне кінцеве енергоспоживання в Україні за 2020 рік, розраховане за правилами Директиви 2009/28/ЄС, склало 50,5 млн т н. е.</p> <p>Крім того, в проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p>
<p>Слід зазначити, чіткі строки впровадження аукціонів</p>	<p>Абзац на ст.7 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>“Водночас, враховуючи складну фінансово-економічну ситуацію в галузі та те, що ДП «Гарантований покупець» було укладено попередніх договорів купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом на обсяг встановленої потужності об’єктів відновлюваної енергетики більш ніж 10 ГВт, які мали б бути введені в експлуатацію</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою впровадження аукціонів з відновлюваної електроенергетики Планом заходів проекту НІДВЕ 2030 передбачено наступні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних

	<p>протягом 2020-2022 років, початок проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки був відтермінований до врегулювання проблемних питань”</p>	<p>прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Строк виконання: щороку до 31 жовтня;</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії. Строк виконання: 2023-2029 роки; - опрацювання питань стосовно надання Міненерго переліку земельних ділянок та/або споруд з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приднання до електричної мережі для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки. Строк виконання: 2022-2029 роки.
<p>Слід зазначити, що цей спосіб впроваджується на додаток до інших заходів реформування ринку електричної енергії</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю для виробників з альтернативних джерел (як для існуючих договорів купівлі-продажу за "зеленим" тарифом так і за договорами, укладеними майбутніми переможцями аукціонів) замість фіксованих платежів за «зеленим» тарифом - Feed-in-Tariff. Запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю впроваджується на додаток до інших заходів реформування ринку</p>	<p>Абзац на ст. 8 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>«Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є запровадження системи Feed-in-Premium або контрактів на різницю для виробників з альтернативних джерел (як для існуючих договорів купівлі-продажу за "зеленим" тарифом так і за договорами, укладеними майбутніми переможцями аукціонів) замість фіксованих платежів за «зеленим» тарифом - Feed-in-Tariff.»</p>	<p>Не враховано</p> <p>В тексті механізм Feed-in-Tariff визначено як один з шляхів вирішення проблеми, а не єдиний.</p>

електричної енергії, зокрема, припинення кросс-субсидіювання, відміни price caps.		
Слід зазначити, можливі підходи до порядку розрахунку ринкової ціни.	<p>Абзац на ст. 8 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>“Відповідно до моделі Feed-in-Premium, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії безпосередньо зможуть виступати як учасники ринку, самостійно продаючи електричну енергію, оптимізуючи свої доходи від виробництва та зменшуючи свої небаланси. Одночасно такі виробники матимуть право на отримання плати від гарантованого покупця надбавки у вигляді різниці між встановленим «зеленим» тарифом або аукціоною ціною та розрахунковою ринковою ціною”</p>	<p>Не враховано</p> <p>Порядок розрахунку ринкової ціни при визначенні надбавки у моделі Feed-in-Premium визначається первинним законодавством. Наразі Міненерго розроблено відповідний законопроект, який розміщено на веб сайті міністерства.</p>
<p>Слід окремо зазначити, що система підтримки за моделлю «зеленого» тарифу створила умови для успішного розвитку відновлюваної енергетики в Україні і те що початковий розвиток відновлювальної енергетики в Україні був би не можливий без неї.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Завдяки системі підтримки «зеленого» тарифу було створено умови для успішного розвитку відновлюваної енергетики в Україні, і початковий розвиток відновлюваної енергетики в</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>«На кінець 2020 року Національний план дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2020 року в частині сонячної енергетики перевиконано майже втричі. Водночас, показники розвитку інших альтернативних джерел енергії значно нижчі, ніж передбачено зазначеним планом дій в частині вітроенергетики – на 40%, в частині біоенергетики – на 80%.</p> <p>В той же час, система підтримки за моделлю «зеленого» тарифу, через відсутність зворотних зв'язків та ринкових механізмів ціноутворення, не сформувала сталого підходу до розвитку відновлюваної енергетики в Україні. Стрімке, більш ніж втричі протягом 2019-2020</p>	<p>Не враховано</p> <p>Зазначені питання вже викладені в попередньому абзаці на ст. 5 Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі», а саме:</p> <p>“Зростання обсягів встановленої потужності та обсягів генерації об'єктами відновлюваної електроенергетики протягом 2014-2020 років в Україні відбувалось завдяки створенню державою правових, організаційних та економічних стимулів, а саме запровадження моделі фіксованого «зеленого» тарифу на рівні Закону України «Про альтернативні джерела енергії».</p>

<p>Україні був би не можливий без неї. В той же час, —через відсутність зворотних зв'язків та ринкових механізмів ціноутворення, та стійкої фінансової моделі оплати за вироблену з ВДЕ електроенергію, не було сформовано сталого підходу до розвитку відновлюваної енергетики в Україні.</p>	<p>років, зростання обсягів виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, створило ряд економічних і технічних викликів, пов'язаних, як з високою вартістю виробленої «зеленої» електроенергії, так і з обмеженими можливостями об'єднаної енергетичної системи України до інтеграції таких об'єктів.»</p>	
<p>Слід зазначити, що Положення Меморандуму знаходяться в процесі виконання</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Враховуючи складну ситуацію в галузі, Україна не пішла на одностороннє зниження «зелених» тарифів, а досягла врегулювання цього питання шляхом тривалих переговорів з інвесторами, пошуку компромісів та укладання Меморандуму, який став основою відповідного закону. Сторони, зокрема, держава ще є в процесі виконання положень Меморандуму.</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Враховуючи складну ситуацію в галузі, Україна не пішла на одностороннє зниження «зелених» тарифів, а досягла врегулювання цього питання шляхом тривалих переговорів з інвесторами, пошуку компромісів та укладання Меморандуму, який став основою відповідного закону.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Зазначений абзац було виключено з метою скорочення розділу</p>
<p>Слід уточнити щодо підходів до входу/виходу з балансуєчої групи Гарантованого Покупця (можливість повернення до балансуєчої групи та інш.)</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Крім того, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії будуть вмотивовані створювати нові окремі балансуєчі групи (звертаємо увагу, що це їх право, а не обов'язок, зокрема,</p>	<p>Абзац на ст. 8 розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>“Крім того, виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії будуть вмотивовані створювати нові окремі балансуєчі , що матимуть можливість управляти небалансами власного портфеля об'єктів в режимі реального часу і, задля уникнення небалансів, впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи накопичення енергії та керування попитом, сприяючи зусиллям</p>	<p>Не враховано</p> <p>Питання створення виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії окремих балансуєчих груп визначається первинним законодавством.</p> <p>Порядок входу/виходу з балансуєчої групи Гарантованого Покупця або можливість повернення до балансуєчої групи не є предметом розгляду цього акту.</p>

<p>вони матимуть право повернутися до балансуєчої групи Гарантованого покупця), що матимуть можливість управляти небалансами власного портфеля об'єктів в режимі реального часу і, задля уникнення небалансів, впроваджувати нові підходи та технології прогнозування, системи накопичення енергії та керування попитом, сприяючи зусиллям оператора системи передачі щодо балансування енергосистеми.</p>	<p>оператора системи передачі щодо балансування енергосистеми.”</p>	
<p>Слід також зазначити, що вона повинна відповідати вимогам відповідних нормативно-правових актів ЄС та імплементуватися в контексті наближення українського законодавства щодо вимог СВAM.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Важливо, щоб українські гарантії походження електричної енергії визнавалися у країнах ЄС. Тому, в майбутньому українська система видачі гарантій походження електричної енергії має бути підключена до Європейського хабу Асоціації органів-емітентів та до регіонального реєстру гарантій походження Енергетичного Співтовариства, а також повинна відповідати вимогам відповідних нормативно-правових актів ЄС та імплементуватися в контексті наближення українського законодавства щодо вимог СВAM</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Важливо, щоб українські гарантії походження електричної енергії визнавалися у країнах ЄС. Тому, в майбутньому українська система видачі гарантій походження електричної енергії має бути підключена до Європейського хабу Асоціації органів-емітентів та до регіонального реєстру гарантій походження Енергетичного Співтовариства.</p>	<p>Не враховано</p> <p>В рамках міжнародних зобов'язань Україна повинна впроваджувати систему гарантії походження, яка повинна відповідати вимогам Директив ЄС.</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити про необхідність розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Стратегії розвитку офшорної вітрової</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проектом НПДВЕ 2030 передбачається розвиток сфери відновлюваної енергетики в тому числі і офшорної вітроенергетики.</p>

<p>енергетики України на період до 2050 року та розробки інших нормативно-правових актів, що регулюють офшорну енергетику в Україні</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Існуючі об'єкти вітроенергетики побудовані на землі. Водночас, Україна має значний технічно-досяжний потенціал розвитку офшорної вітроенергетики на мілководних територіях великих акваторій – Азовського та Чорного морів, затоки Сиваш, водосховищ Дніпровського каскаду гідроелектростанцій, лиманів. На сьогодні цей потенціал ще не використовується.</p> <p>В строк до 2023 року має бути розроблено і подано Кабінетові Міністрів України проект Стратегії розвитку офшорної вітрової енергетики України на період до 2050 року та розроблено інші нормативно-правові акти, що регулюють офшорну енергетику в Україні.</p>	<p>Існуючі об'єкти вітроенергетики побудовані на землі. Водночас, Україна має значний технічно-досяжний потенціал розвитку офшорної вітроенергетики на мілководних територіях великих акваторій – Азовського та Чорного морів, затоки Сиваш, водосховищ Дніпровського каскаду гідроелектростанцій, лиманів. На сьогодні цей потенціал ще не використовується.</p>	<p>Для стимулювання розвитку офшорної вітроенергетики Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено «розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку морської (офшорної) вітрової енергетики, у тому числі щодо процедури проведення оцінки впливу на довкілля для офшорних вітроенергетичних проектів та щодо морського просторового планування та визначення статусу територій для будівництва офшорних вітроелектростанцій»</p>
<p>Коментар: Плани збільшення потужності вітрової генерації мають враховувати плани розвитку потенціалу відновлюваного водню в Україні. У документі згадується 10 ГВт виробничих потужностей до 2030 року для виробництва відновлюваного водню, але не враховується наявний та прогнозований обсяги сонячної та вітрової генерації. Так, лише для виробництва 738 тис. тонн</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>На основі досвіду більшості європейських країн з впровадження вітроелектростанцій в Україні може бути збільшено виробництво електроенергії шляхом використання більш потужних вітрогенераторів та введення в експлуатацію нових потужностей наземних вітрових електростанцій до 15,3 ТВт·год у 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою розвитку водневої енергетики передбачається розробка Міненерго проекту Водневої стратегії, яким буде визначено цілі, показники, плани розвитку водневої енергетики до 2030 року, а також окреслено орієнтири до 2050 року, а також необхідні заходи для реалізації.</p>

<p>відновлюваного водню (відповідає 8 ГВт потужностей електролізу) потребуватиме близько 8,324 ГВт ВЕС.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>На основі досвіду більшості європейських країн з впровадження вітроелектростанцій в Україні може бути збільшено виробництво електроенергії шляхом використання більш потужних вітрогенераторів та введення в експлуатацію нових потужностей наземних вітрових електростанцій до 22,6 ТВт·год у 2030 році (загальною потужністю 7 ГВт). Виробництво електроенергії офшорними вітровими електростанціями прогнозується на рівні до 1,5 ТВт·год у 2030 році (загальна потужність 300 МВт).</p>	<p>році (загальною потужністю 4,7 ГВт). Виробництво електроенергії офшорними вітровими електростанціями прогнозується на рівні до 1 ТВт·год у 2030 році (загальна потужність 300 МВт).</p>	<p>Показники проекту НПДВЕ 2030 погодженно з Міненерго, а також були узгоджені на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Необхідно розробити систему заохочення розвитку гібридних та вітрових генеруючих установок.</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами)</p> <p>...</p> <p>З метою подальшого розвитку малої розподіленої генерації та у відповідності до положень 4-го Енергетичного Пакету Європейського Союзу щодо недискримінаційної участі малих гравців ринку, проз'юмерів та енергетичних спільнот в організованих ринках електроенергії доцільно розробити стимулюючі механізми, які встановлюють стандарти для підтримки малої генерації електроенергії з відновлюваних джерел та зменшують</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії споживачами (проз'юмерами)</p> <p>...</p> <p>З метою подальшого розвитку малої розподіленої генерації та у відповідності до положень 4-го Енергетичного Пакету Європейського Союзу щодо недискримінаційної участі малих гравців ринку, проз'юмерів та енергетичних спільнот в організованих ринках електроенергії доцільно розробити стимулюючі механізми, які встановлюють стандарти для підтримки малої генерації електроенергії з відновлюваних джерел та зменшують</p>	<p>Не враховано</p> <p>З метою розвитку відновлюваної електроенергетики Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено виконання завдань, які містять питання розвитку гібридних та вітрових генеруючих установок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії - опрацювання питань стосовно надання Міненерго переліку земельних ділянок та/або споруд з визначеними технічними параметрами та технічними умовами на приєднання до електричної мережі для

<p>організованих ринках електроенергії доцільно розробити стимулюючі механізми, які встановлюють стандарти для підтримки малої генерації електроенергії з відновлюваних джерел та зменшують адміністративно-процедурне навантаження на таких виробників.</p> <p>Також необхідно розробити систему заохочення розвитку гібридних та вітрових генеруючих установок.</p>	<p>адміністративно-процедурне навантаження на таких виробників.</p>	<p>проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки</p> <ul style="list-style-type: none"> - супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії на ринкових засадах». - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів та приватних домогосподарств. - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту нормативно-правового акту щодо порядку видачі, використання та припинення дії гарантії походження електроенергії з відновлюваних джерел енергії. - розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії на ринкових засадах без державної підтримки (Corporate PPA's)
<p>Необхідно актуалізувати дані, відповідно до Звіту, визначена необхідність будівництва у максимально стислі строки високоманеврової генерації з можливістю швидкого пуску в обсязі щонайменше 2 ГВт та систем накопичення енергії в обсязі щонайменше 2 ГВт. (проект Звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей (ua.energy))</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Інтеграція відновлюваних джерел енергії в енергосистему</p> <p>...</p> <p>Звітом з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей для покриття</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проект Акту погоджено Міненерго.</p> <p>Показники проекту НПДВЕ 2030 узгоджувались з ПрАТ «НЕК «Укренерго» на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p> <p>Зауважень від ПрАТ «НЕК «Укренерго» щодо невідповідності показників НПДВЕ 2030 не надходило.</p>

<p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Інтеграція відновлюваних джерел енергії в енергосистему</p> <p>...</p> <p>Звітом з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву у 2020 році, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16 червня 2021 року № 975, визначена необхідність будівництва у максимально стислі строки високоманеврової генерації з можливістю швидкого пуску в обсязі щонайменше 2 ГВт та систем накопичення енергії в обсязі щонайменше 2 ГВт.</p>	<p>прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву у 2020 році, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16 червня 2021 року № 975, визначена необхідність будівництва у максимально стислі строки високоманеврової генерації з можливістю швидкого пуску в обсязі щонайменше 1 ГВт та систем накопичення енергії в обсязі щонайменше 0,5 ГВт.</p>	<p>В проекті акта передбачено перегляд показників розвитку відновлюваної енергетики після закінчення воєнних дій та інвентаризації стану енергетичної системи.</p> <p>Звітом з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей для покриття прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву у 2021 році, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 20 квітня 2022 року № 394, визначена необхідність будівництва у максимально стислі строки високоманеврової генерації з можливістю швидкого пуску в обсязі щонайменше 1,45 ГВт та установок зберігання енергії в обсязі 0,74 ГВт.</p>
<p>Має бути розроблено механізми заохочення встановлення систем накопичення енергії на діючих та проєктованих об'єктах відновлювальної енергетики</p> <p>Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі</p> <p>...</p> <p>Після довготривалих обговорень Комітетом Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг було зареєстровано, узгоджений з учасниками ринку, проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії» (реєстр. № 5436-д від 17 вересня 2021 року), яким передбачається врегулювання правових, економічних та</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетичному комплексі»</p> <p>...</p> <p>Після довготривалих обговорень Комітетом Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг було зареєстровано, узгоджений з учасниками ринку, проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії» (реєстр. № 5436-д від 17 вересня 2021 року), яким передбачається врегулювання правових, економічних та організаційних засад функціонування систем накопичення енергії в ринку електричної енергії. Прийняття зазначеного законопроєкту дозволить створити умови для реалізації проєктів з будівництва</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З метою створення умов для розвитку систем накопичення енергії та керування попитом Планом заходів проєкту НІД ВЕ 2030 передбачається проведення конкурсів на будівництво нової генеруючої потужності та на виконання заходів з управління попитом, відповідно до потреб енергосистеми.</p> <p>Також, 15.02.2022 Верховною Радою України прийнято Закон України № 2046-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку установок зберігання енергії», яким врегульовано питання можливості використання системи накопичення енергії споживачами, а також виробниками електричної енергії, зокрема,</p>

<p>організаційних засад функціонування систем накопичення енергії в ринку електричної енергії. Прийняття зазначеного законопроекту дозволить створити умови для реалізації проектів з будівництва систем накопичення енергії в Україні, у тому числі на об'єктах відновлюваної енергетики.</p> <p>Окремо має бути розроблено механізми заохочення встановлення систем накопичення енергії на діючих та проєктованих об'єктах відновлювальної енергетики.</p>	<p>систем накопичення енергії в Україні, у тому числі на об'єктах відновлюваної енергетики.</p>	<p>виробниками електричної енергії з відновлювальних джерел енергії.</p>
<p>Має бути розроблено і впроваджено підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють біометан та імплементацію системи гарантій походження біометану для можливості його експорту за кордон.</p> <p>Використання відновлюваних газів Біометан</p> <p>...</p> <p>Верховною Радою України прийнято Закон України №1820-ІХ від 21.10.2021 «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку виробництва біометану», реалізація якого сприятиме розвитку ринку біометану в Україні, налагодженню його експорту в країни ЄС та заміщенню природного газу.</p> <p>Додатково має бути розроблено і впроваджено підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють біометан та імплементації системи гарантій походження біометану для можливості його експорту закордон.]</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних газів» Біометан</p> <p>...</p> <p>Верховною Радою України прийнято Закон України №1820-ІХ від 21.10.2021 «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку виробництва біометану», реалізація якого сприятиме розвитку ринку біометану в Україні, налагодженню його експорту в країни ЄС та заміщенню природного газу.</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Відповідно до прикінцевих положень Закону України 1820-ІХ від 21.10.2021, яким закладено нормативне підґрунтя для розвитку ринку біометану в Україні, Міненерго та Держенергоефективності розроблено проєкт постанови Уряду «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану».</p> <p>Проєкт акта на сьогодні проходить процедуру погодження із зацікавленими ЦОВВ.</p> <p>Запуск Реєстру біометану забезпечить можливість верифікувати та надавати гарантії походження на біометан, поданий в газотранспортну систему.</p> <p>Реєстр біометану розроблено з урахуванням правил функціонування подібних реєстрів країн ЄС, тому його запуск дозволить торгувати біометаном, не тільки на внутрішньому ринку, а й стане потенційною можливістю його продажу в країни ЄС.</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити, щодо можливості використання офшорних вітрових електростанцій</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних газів»</p> <p>...</p>	<p>Частково враховано.</p>

<p>Використання відновлюваних газів</p> <p>...</p> <p>Відновлюваний водень</p> <p>Напрямок виробництва водню з використанням відновлюваних джерел енергії є новим не лише в Україні, а й загалом в світі. Наразі найбільш доцільним способом отримання «зеленого» водню є розщеплення води в електролізерах на водень і кисень електроенергією, виробленою з відновлюваних джерел. В умовах України перш за все йдеться про об'єкти вітряної, зокрема, офшорної, та сонячної генерації або їх комбінації – гібридних електростанцій.</p>	<p>«Зелений» водень</p> <p>Напрямок виробництва водню з використанням відновлюваних джерел енергії є новим не лише в Україні, а й загалом в світі. Наразі найбільш доцільним способом отримання «зеленого» водню є розщеплення води в електролізерах на водень і кисень електроенергією, виробленою з відновлюваних джерел. В умовах України перш за все йдеться про об'єкти вітряної та сонячної генерації або їх комбінації – гібридних електростанцій.</p>	<p>Не враховано включення в абзац слів “зокрема, офшорної”, оскільки до об'єктів вітряної генерації, визначених в абзаці, відносяться наземні та офшорні вітроелектростанції.</p> <p>Враховано пропозицію щодо зміни назви. назва підрозділу “Зелений” водень” змінена на “Відновлюваний” водень”</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити, щодо необхідності розробки нормативно-правової бази регулювання відновлюваного/renewable hydrogen</p> <p>Використання відновлюваних газів</p> <p>...</p> <p>«Зелений» водень</p> <p>...</p> <p>Пріоритетні напрямки виробництва та використання водню в Україні буде визначено у Стратегії розвитку водневої енергетики в Україні на період до 2030 року.</p> <p>Додатково має бути розроблено нормативно-правову базу регулювання відновлюваного водню.</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання відновлюваних газів»</p> <p>...</p> <p>«Зелений» водень</p> <p>...</p> <p>Пріоритетні напрямки виробництва та використання водню в Україні буде визначено у Стратегії розвитку водневої енергетики в Україні на період до 2030 року.</p>	<p>Не враховано</p> <p>Питання розроблення нормативно-правової бази щодо розбудови водневої енергетики будуть визначені у відповідній стратегії. Відновлюваний водень не потребує додаткового регулювання, оскільки той самий за властивостями водень можна виробити, як за допомогою електроенергії, отриманої з відновлюваних джерел, так і, наприклад, за допомогою електроенергії, виробленої на АЕС.</p> <p>У даному акті розглядаються питання виробництва енергії з відновлюваних джерел та збільшення обсягу її використання, а не способи використання такої енергії.</p>
<p>Пропонуємо додатково зазначити механізми заохочення створення підприємств з виробництва обладнання відновлюваної енергетики.</p>	<p>Пропозиції до Розділу «Використання локального обладнання для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії»</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено завдання щодо створення сприятливих умов для розвитку виробничих</p>

	<p>Враховуючи те, що потреба в «зеленій» енергії зростатиме відповідно зростатиме і потреба у обладнанні для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії, систем накопичення енергії, балансуючих потужностей тощо. Оскільки таке обладнання має кінцевий строк експлуатації (20-25 років вітрові та сонячні електростанції, 7-10 років системи накопичення енергії), Україна зацікавлена у створенні на своїй території потужностей для виробництва вітчизняного обладнання. Це дозволить створити нові робочі місця в середині держави та зменшити імпорتنу залежність від поставок обладнання.</p>	<p>потужностей із виготовлення обладнання українського виробництва, що використовує відновлювані джерела, систем накопичення енергії, балансуючих потужностей.</p>
<p>Необхідно актуалізувати дані щодо вітру в заході «Розвиток електрогенеруючих потужностей на основі використання енергії вітру»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Встановлена потужність станом на 31 грудня 2030 р., - 7300 МВт (включно з офшорними ВЕС) - Виробництво електроенергії у 2030 році, - 24133,4 ГВт·год - Орієнтовний обсяг фінансування* - 240 000 000 тис. Гривень - Обсяг енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні в 2030 році - 2101 тис. тонн нафтового еквіваленту 	<p>Ціль 1. Розвиток електроенергетичної сфери</p> <p>захід «Розвиток електрогенеруючих потужностей:</p> <p>на основі використання енергії вітру»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Встановлена потужність станом на 31 грудня 2030 р., - 5033 МВт; - Виробництво електроенергії у 2030 році, - 15251 ГВт·год; - Орієнтовний обсяг фінансування* - 113 124 000 тис. Гривен; - Обсяг енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому споживанні в 2030 році - 1312 тис. тонн нафтового еквіваленту. 	<p>Не враховано.</p> <p>Проект Акта погодження Міненерго. Показники проекту узгоджувались на засіданнях Робочої групи з розробки НПДВЕ 2030.</p>
<p>Пропонуємо в пункті 2 Плану заходів Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Пункт 2 Плану заходів Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Не враховано.</p> <p>З початку повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України рівень споживання електричної енергії в Україні</p>

<p>«Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» визначити строк початку проведення аукціонів - 2022 р., строк проведення - 2022 – 2029.</p>	<p>«Проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних» Строк виконання: 2022-2029роки (відповідно до рішення Кабінету Міністрів України)</p>	<p>суттєво - на 30-35% порівняно із аналогічним періодом 2021 року. Крім того, у зв'язку з проведенням бойових дій суттєво знизився рівень розрахунків на ринку електричної енергії. Це призвело до суттєвого зниження обсягу надходжень НЕК «Укренерго» та відповідно можливості в повному обсязі сплачувати ДП «Гарантований покупець» послугу із забезпечення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. На сьогодні, середньозважений рівень розрахунків ДП «Гарантований покупець» з виробниками за «зеленим» тарифом за відпущену електричну енергію становить близько 20%, а заборгованість підприємства перевищує 15 млрд грн. Враховуючи зазначене, в таких умовах, проведення успішних аукціонів з розподілу квоти підтримки у 2022 році не вбачається можливим до завершення військового стану та стабілізації фінансового стану ринку електричної енергії, зокрема забезпечення стабільного фінансування ДП «Гарантований покупець».</p>
<p>Пропонуємо в пункт 8 Плану заходів Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики «Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку морської (офшорної) вітрової енергетики, у тому числі щодо процедури проведення оцінки впливу на довкілля для офшорних вітроенергетичних проєктів та щодо морського просторового планування та визначення статусу територій для будівництва офшорних</p>	<p>пункт 8 Плану заходів Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики «Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку морської (офшорної) вітрової енергетики, у тому числі щодо процедури проведення оцінки впливу на довкілля для офшорних вітроенергетичних проєктів та щодо морського просторового планування та визначення статусу територій для будівництва офшорних</p>	<p>Не враховано Перенесення терміну на 2022 вважаємо недоцільним зважаючи не строк, необхідний на розробку зазначеного НПА</p>

вітроелектростанцій» визначити строк виконання 2022 рік	вітроелектростанцій» строк виконання 2023 рік	
<p>Коментар: Загалом, хоча нормативно встановлені вимоги до змісту, обсягу та рівня деталізації національних планів дій відсутні, однак враховуючи назву документу – Національний план дій з розвитку відновлюваної енергетики на період до 2030 року, доцільно було б у цьому документі визначити чіткий перелік дій, необхідних для розвитку кожного із сегментів відновлюваної енергетики, що передбачені в такому Національному плані дій.</p> <p>Пропонується уникати в Національному плані дій декларативних формулювань, що не встановлюють чітких вимог до таких дій, наприклад, «створення сприятливих умов», «розширення міжнародного співробітництва», «популяризація», оскільки це значно знижує ефективність документу.</p> <p>З урахуванням зазначеного вище, пропонується переглянути таблицю «Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики», а саме:</p> <p>4) привести запропоновані у таблиці заходи у відповідність до вимог законодавства, або виключити (наприклад, таблиця містить захід «1. Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на</p>	<p>Пропозиції до Плану заходів Ціль 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Відповідно до пункту 6 Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1175, проект рішення щодо встановлення річних квот підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії подається Кабінетові Міністрів України щороку до 31 жовтня.</p> <p>Пункт 1 Цілі 4 викладено у такій редакції: «Подання Кабінетові Міністрів України проекту розпорядження Кабінету Міністрів України про встановлення річної квоти підтримки та графіку проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки»</p> <p>Відповідальні за виконання: Міненерго Держенергоефективності ПрАТ «НЕК» Укренерго» (за згодою) Строк виконання: щороку до 31 жовтня</p> <p>Не враховано питання щодо доповнення заходів змістом основних положень, що мають містити такі акти, та визначення чіткості заходів</p> <p>План заходів містить пункти щодо розробки нових схем підтримки сфери відновлюваної енергетики, які ґрунтуються на принципах,</p>

<p>який встановлюється річна квота підтримки». Однак він не в повній мірі відповідає ч. 5 ст. 9³ Закону України «Про альтернативні джерела енергії», згідно з якою Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, щороку, не пізніше 1 грудня, встановлює річну квоту підтримки та графік проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативні прогнозні показники річних квот підтримки на чотири роки, що йдуть за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Пропозиції щодо розміру річних квот підтримки готуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, та оператором системи передачі з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, стану реалізації проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.);</p> <p>5) доповнити заходи що стосуються розробки нормативно-правових актів</p>		<p>зазначених у Директиві (ЄС) 2018/2001, адаптованих рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року, а також зміст основних положень яких викладено в тексті НПДВЕ 2030.</p> <p>Кожний пункт плану заходів має чіткі строки виконання та відповідальних виконавців.</p>
---	--	---

<p>основними положеннями, що мають містити такі акти. переглянути передбачені в таблиці заходи на предмет їх чіткості та ефективності для розвитку відновлюваної енергетики.</p>		
<p>Пропонуємо до Плану заходів Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики доповнити наступним пунктом «Розроблення і подання Кабінетові Міністрів України проекту Стратегії розвитку офшорної вітрової енергетики України на період до 2050 року та розроблено інші нормативно-правові акти, що регулюють офшорну енергетику в Україні».</p> <p>Відповідальні за виконання:</p> <p style="text-align: center;">Міненерго Держенергоефективності Міндовкілля Мінрегіон НКРЕКП (за згодою) ПрАТ «НЕК «Укренерго» (за згодою) МЗС Держприкордонслужба</p> <p>Строк виконання – 2022 рік</p>	<p>Пропозиції до Плану заходів Цілі 4. Нормативно-правове та організаційне забезпечення розвитку відновлюваної енергетики</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проектом НПДВЕ 2030 передбачається розвиток сфери відновлюваної енергетики в тому числі і офшорної вітрової енергетики.</p> <p>Крім того, для стимулювання розвитку офшорної вітроенергетики Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено «розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо розвитку морської (офшорної) вітрової енергетики, у тому числі щодо процедури проведення оцінки впливу на довкілля для офшорних вітроенергетичних проектів та щодо морського просторового планування та визначення статусу територій для будівництва офшорних вітроелектростанцій».</p>
<p>Необхідно привести Національний план у відповідність до Директиви (ЄС) 2018/2001 Коментар: Україна повинна імплементувати Директиву (ЄС) 2018/2001 адаптовану рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства від 30 листопада 2021 року до 31 грудня 2022 року, тому при розробці прогнозів та заходів з розвитку ВДЕ</p>	<p>Пропозиції до проекту НПДВЕ 2030</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Планом заходів проекту НПДВЕ 2030 передбачено розробку нормативно-правових актів, які будуть включати відповідні положення Директиви ЄС від 11.12.2018 2018/2001 «Про заохочення використання енергії з відновлюваних джерел».</p>

<p>рекомендується застосування цієї директиви замість Директиви 2009/28/ЄС. Крім цього, пропонуємо врахувати вимоги нової директиви у розробці заходів з розвитку генерації з ВДЕ, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інтегрувати загальні вимоги до схем підтримки для ВДЕ, які слугуватимуть принципами при подальшому нормопроєктуванні (статті 4, 5 Директиви (ЄС) 2018/2001); <p>національний план може використовуватись для публікації та оновлення довгострокового графіку з очікуваним розподілом державної підтримки генерації з ВДЕ, включаючи орієнтовний термін і частоту тендерних процедур, очікувану потужність і бюджет, а також очікувані прийнятні технології. <u>Такий графік має оновлюватися на щорічній основі або, за необхідності, відображати останні зміни на ринку або очікуваний розподіл підтримки державної</u> (пункт 3 статті 6 Директиви (ЄС) 2018/2001);</p>		
---	--	--

гр. Донської О. Б.

<p>Для забезпечення надійності, стійкості та ефективності роботи об'єднаної енергетичної системи України необхідно створити збалансовану структуру потужностей шляхом введення додаткових маневрових потужностей. Як зазначається в Проекті заплановане завершення будівництва гідроакумуючих електростанцій, а також будівництва нових</p>	<p>Пропозиції до підрозділу «Гідроенергетика»</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Проектом НПДВЕ 2030 передбачено розвиток балансуючих потужностей, необхідних для інтеграції об'єктів відновлюваної електроенергетики в енергосистему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - високо маневрова потужність з можливістю швидкого запуску – 1250 МВт. - системи накопичення енергії – 640 МВт
---	---	--

гідроелектростанцій та гідроакумулюючих електростанцій. Так для підвищенню гнучкості енергосистеми заплановане будівництво нових гідроакумулюючих електростанцій, визначених Переліком пріоритетних для держави інвестиційних проектів до 2023 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1581-р, а саме будівництво Канівської ГАЕС- 2 та добудова третьої черги Дністровської ГАЕС в складі трьох гідроагрегатів. Хоча проект «Будівництво Канівської ГАЕС» розпорядженням КМУ від 16.12.2020 № 1581-р включений до переліку пріоритетних для держави інвестиційних проектів на період до 2023 року, але не зважаючи на анонсовані строки будівництва Канівської ГАЕС досі нема ніякої публічної інформації, що таке будівництво реально було розпочато. Виникає питання, а чи актуальний на даний час цей проект, коли стрімко змінюється ситуація навколо розвитку сучасних технологій систем накопичення енергії?

Зважаючи на те, що будівництво нових ГАЕС фактично повинно замінювати роботу вугільних блоків теплових електростанцій, то можливо було б доцільним відмовитись від будівництва Канівської ГАЕС, натомість стимулювати розміщення та фінансування на території

<p>вугільних електростанцій систем накопичення електроенергії аналогічної потужності? Тим самим виведення з експлуатації застарілих енергоблоків, які не доцільно реконструювати, буде замінено обладнанням систем накопичення електроенергії, при цьому використовуючи існуюче розподільче електрообладнання електростанцій та лінії ЛЕП, та зберігаючи кваліфіковані кадри енергетиків та робочі місця.</p>		
<p>Пропонується вивчити можливість та доцільність штучного сезонного обмеження площі дзеркала води дніпровських водосховищ за рахунок облаштування дамб в лівобережних мілководних частинах водосховищ. Це забезпечить можливість сезонного повного спрацювання (до дна) частини водосховища, яка буде відсічена від глибокої частини водосховища дамбою. На відміну, наприклад, від існуючої лівобережної водозахисної дамби Київського водосховища, пропоновані лівобережні дамби на Канівському та Кременчуцькому та інших водосховищах будуть забезпечувати лише сезонний захист території від затоплення водою. Таким чином, під час весняного паводку «суха» лівобережна частина водосховища, обмежена пропонованою дамбою, буде через спеціальні пропускні гідроспоруди затоплюватись водами Дніпра до існуючих відміток та до існуючої лівобережної берегової лінії і</p>	<p>Пропозиції до підрозділу «Гідроенергетика»</p>	<p>Не враховано Зазначені пропозиції не стосуються цього проекту акта. Крім того, облаштування водозахисними дамбами вже існуючих водосховищах, це лише ідея, яка не має економічного та екологічного обґрунтування і потребує оцінки фахівців наукових установ.</p>

<p>через водопропускні споруди в дамбі буде вільно сполучатись з основною частиною водосховища. В такому режимі дамба буде виглядати так, як ми можемо побачити Черкаську дамбу, яка з обох сторін оточена водами Кременчуцького водосховища на одному рівні.</p> <p>Коли розпочнеться сухий, маловодний період року, лівобережна частина водосховища, обмежена пропонованою дамбою, буде спрацьована до повного осушення дна через додатково встановлені гідроагрегати в лівобережній частині греблі ГЕС (як варіант вода в нічний час буде відкачуватись в основну частину водосховища насосними станціями і потім спрацьовуватись через існуючі гідроагрегати ГЕС).</p>		
гр. Кученко Б. В.		
<p>На сторінці 10 проєкту Нацплану у розділі «Гідроенергетика» зазначено: «розвиток малої гідроенергетики сприятиме децентралізації загальної енергетичної системи, що дасть змогу розв'язати ряд проблем в енергопостачанні віддалених і важкодоступних районів сільської місцевості». Таке твердження не відповідає дійсності, оскільки в Україні немає жодного населеного пункту, в якому відсутній доступ до електропостачання. А отже немає потреби будувати окремі електрогенеруючі потужності для віддалених і важкодоступних районів.</p>	<p>Пропозиції до підрозділу «Гідроенергетика»</p>	<p>Не враховано</p> <p>Вплив на екологію буде здійснено під час проведення стратегічної екологічної оцінки.</p> <p>Питання збереження флори та фауни має вирішуватись іншим законодавством. При цьому безумовною є вимога, що всі об'єкти відновлюваної енергетики мають будуватися з дотриманням санітарних норм та вимог екологічного законодавства.</p> <p>Малі ГЕС сприятимуть розвитку розподіленої генерації, підвищуючи стабільність роботи енергосистеми.</p> <p>Електроенергія, вироблена малою ГЕС споживається поблизу, підвищує надійність електрзабезпечення споживачів та призводить</p>

Нові потужності необхідні для заміни традиційних об'єктів енергетики (теплові та атомні та великі гідроелектростанції). Водночас, в сучасних умовах потенціал гідроенергетики в Україні, на відмінну від сонячної та вітрової енергетики, є низьким і не може бути використаний для реальної заміни традиційних потужностей.

Також викликає великі сумніви твердження «Мікро-, міні- та малі гідроелектростанції можуть стати потужною основою енергозабезпечення для всіх регіонів Західної України». Адже коефіцієнт використання встановленої потужності в гідроенергетиці України станом на 2019 рік був найнижчим у світі та складав всього 13%.

Пропозиції

Враховуючи значний негативний вплив гідроенергетики на річкові екосистеми, необхідно заборонити будівництво нових гідроенергетичних об'єктів на незарегульованих (вільних) ділянках річок та шляхах міграції і місцях нересту видів риби, амфібій, раків тощо, які в наш час перебувають під охороною держави; Розвиток гідроенергетики в Україні має бути спрямований не на будівництво нових гідроенергетичних об'єктів, а на підвищення потужності та ефективності (коефіцієнту використання встановленої потужності) існуючих. Відповідну тезу пропонується закріпити у Стратегії.

до зниження втрат електроенергії в мережах. Більш того, малі ГЕС можуть споруджуватися в енергодефіцитних регіонах, де відсутні потужні енергоджерела і куди транспортується електроенергія з великими втратами.

Водність річок, дійсно коливається.

У 2019 році був мінімум дебету річок, але це не означає загальне довгострокове зневоднення.

Також має бути внесені зміни до Програми розвитку гідроенергетики до 2026 року, яка є більш вузькопрофільним (галузевим) документом і має бути підпорядкована цілям загальної стратегії розвитку відновлювальної енергетики, і аж ніяк не навпаки.

Для вирішення проблеми з міграцією риб необхідно передбачити поступову модернізацію всіх існуючих гідроелектростанції із будівництвом на них рибопропускних споруд.

Ще одним із шляхів розвитку гідроенергетики може бути будівництво нових гідроенергетичних об'єктів на існуючій соціально та економічно значимій гідротехнічній інфраструктурі, зокрема тій, що потребує збереження, відновлення та підтримки працездатного стану: шлюзах-регуляторах, трубопроводах та каналах, меліоративних системах, каналізаційних станціях, водосховищах, що використовуються для очистки промислових вод, греблях та дамбах неенергетичного призначення тощо.